

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

לפני כבוד הרשמת בכירה נעמה ניר

התובעים:

1. שמואל סוג'יי שמש
2. דוד כהן צדק
3. אלמא - האגודה למיניות ואינטימיות בריאה בישראל

נגד

הנתבעים:

1. הוצאת עיתון הארץ בע"מ
2. טלי חירותי-סובר

פסק דין

1. התובעים 1 ו- 2 הם, להגדרתם, אנשי הנחיה, הכשרה ואימון, העוסקים בתחום הטנטרה והמיניות הבריאה. לתפיסת התובעים, מהות עיסוקם הינה הענקת שירות מטיב ומסייע לאנשים ונשים הפונים אליהם, לעתים הנמצאים במצוקה משמעותית. הם מגדירים עצמם כחלוצי התחום בישראל, בעלי ניסיון רב והכשרות מוכחות בתחום זה, העוסקים במתן שירותים בעלי רבדים שונים הן באופן קבוצתי והן באופן פרטני. בשנת 2019, הקימו התובעים 1 ו- 2, יחד עם נוספים, את התובעת 3, עמותה אשר לשיטתם, נועדה למסד ולהנגיש את תחום הטנטרה והמיניות הבריאה לציבור בישראל בין השאר, באמצעות כתיבת קוד אתי מתאים. התרשמתי מהתובעים, כי הם מאמינים אמונה אמיתית בעובדה לפיה העיסוק בתחום הטנטרה והמיניות הבריאה, כפי שהוא מוגדר על ידם, הינו עסוק אשר יש בו כדי לשפר את חיי האנשים הנזקקים לשירות אותו הם מציעים, וכי הם מאמינים כי הם בעלי מלא הכישורים לעסוק בו באופן זה.

2. הנתבעת 2 (למען הנוחות תיקרא "הנתבעת") היא עיתונאית המועסקת על ידי הנתבעת 1, כותבת בלוג הקרוי "אישה עובדת", וכן מפרסמת פוסטים בעמוד פייסבוק על שמה. התרשמתי מהנתבעת 2 כי היא עיתונאית חוקרת, "לוחמת" ופמיניסטית, אשר שמה לה למטרה, באמצעות עבודתה העיתונאית, להגן על פרטים חלשים בחברה, מפני עוולות וניצול בכלל, ומפני ניצול מיני בפרט.

3. כוונותיהם של הצדדים בהליך אשר בפני- כוונות טובות הן. אולם, הדרך שבה פעלו הצדדים כדי להגשים את כוונותיהם – נדמית כעקלקלה, והיא אשר הובילה להליך זה שכן הנתבעת פרסמה מספר פרסומים אודות התובעים, אשר מוגדרים בעיניהם כפרסומי דיבה, המהווים לשיטתם "לשון הרע" בהתאם לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה – 1965 ("החוק"), ומכאן התביעה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-01-24673 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

אשר לפני. נוסף לתביעה בגין פרסום לשון הרע, טוען התובע 2 כי הנתבעת פגעה בפרטיותו כאשר פנתה אל בת זוגו לשעבר ואל גרושתו, שאלה אותן פרטים אודותיו וכינתה אותו באוזניהן כינויים מעליבים, במסגרת תחקיר עיתונאי אותו ביצעה.

4. ההליך החל בדמות שתי תביעות בסדר דין מהיר אשר נוכח הדמיון ביניהן- אוחדו הלכה למעשה בהסכמה, באופן של מחיקת תאד"מ 22-12-59672, תביעה אשר הוגשה על ידי התובעים 2 ו- 3 כנגד הנתבעת 2 בלבד, והגשת כתב תביעה מתוקן ומאוחד בהליך אשר בכותרת, אשר כולל גם את התובע 1 והנתבעת 1. נוכח התמשכות ההליכים, הראיות הרבות שהוגשו והשתרעות היריעה על פני דיונים רבים האוחזים כ- 250 עמודי פרוטוקול, המחזיקים עדויות מרובות אשר יש בהם מרכיב רגיש, עדות מומחה ועוד, קבעתי כי גם בשלב הדיוני המתקדם יחסית, ובתום הבאת הראיות – תוגדר התביעה כהליך בדיון רגיל. סברתי, כי אין זה נכון להכריע בסכסוך זה באופן שבו פסק הדין ינומק בתמצית, כמצוות תקנה (ב)82 לתקנות סד"א.

5. הפרסומים

אין מחלוקת כי הנתבעת פרסמה מספר פרסומים אודות התובעים בשתי פלטפורמות במרשתת. להלן, יובאו הפרסומים כלשונם וכמראיתם ממש, בהתאם לכתב התביעה המתוקן והמאוחד, לפירוט התובעים בסיכומיהם וכפי סדרם הכרונולוגי:

הפרסום הראשון – כתבה בבלוג "אישה עובדת" מיום 24.10.22

הפרסום המרכזי אשר פתח את המערכה בין הצדדים, הינו כתבה אותה פרסמה הנתבעת בבלוג בו היא כותבת. הפרסום כולל מספר מרכיבים: כותרת, כותרת משנה, תמונה, תוכן כתוב, וכן קישורים לכתבות נוספות של הנתבעת בנושאים משיקים, אשר שולבו בגוף הטקסט:

מדוע וטרינר שהפך מורה לטנטרה משתמש בדוקטורט כדי לטפל

המקרה של ד"ר שמואל שמש או "דוקטור סוג'יי" הוא דוגמה נוספת לבעיה האתית החמורה, ואפילו המסוכנת, כשאדם בעל תואר כלשהו יכול להשתמש בו גם במקרים בהם אין לתואר כל משמעות

קריאת נון שמרו 27

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-01-24673 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

סדנת טנטרה (אילוסטרציה, למצולמים אין קשר לכתבה) צילום: ירון קמינסקי

טלי חרתי-סובר
התראות במייל
24 באוקטובר 2022

ד"ר שמואל שמש הוא וטרינר שלמד באוניברסיטה העברית בירושלים וקיבל את רישונו ב-2001. לאורך השנים שחלפו מאז, עשה שמש כמה שינויים בחייו. בין היתר, הוא שהה באשראם בהודו וחזר ממנו עם שם חדש - סוניי שמש. גם תחום עיסוקו השתנה וכיום הוא מקדיש את עיקר זמנו לטנטרה. לפי האתר שלו, שמש מפעיל בית ספר, מציע סדנאות לקבוצות ו"מנחה מפגשים אישיים וזוגיים". בפסטיבלים שונים הוא מוצג כ"יועץ אישי וזוגי בתחומי החיים והמיניות".

על התואר "דוקטור" שמש דווקא שומר. בפרסומים ובכנסים שונים מהעשור האחרון שאפשר למצוא ברשת הוא מופיע כ"דוקטור סוניי". האם התואר בוטרינריה קשור באיוושהי צורה לעיסוקו הנוכחי? ממש לא, אבל השימוש ב"ניחוח אקדמי" הוא דבר מפתה, בעיקר לנוכח העובדה שתחום הטיפול המיני אינו מוסדר בשום צורה בישראל. מיותר לציין ששמש אינו מטפל מיני מוסמך והעובדה שהוא בכלל וטרינר במקצועו לא מופיעה באף פרסום.

• "טיפול מיני אלטרנטיבי" - הרבה נגיעות, לא מעט הטרדות, אפס אחריות

• עד כמה תחום הטיפול המיני פרוץ? תשמעו סיפור ותבינו

השאלה אם אדם בעל תואר כלשהו יכול להשתמש בו גם במקרים בהם אין לתואר כל משמעות, או גרוע מכך - להטעות, נדונה עבר - כולל בבלוג זה - פעמים רבות. למעט במקרים מסוימים (כמו למשל בהחלטה של לשכת עורכי הדין כי ציון תואר אקדמי אחר הינו חשוב ומעיד על השכלתו הרחבה של עורך הדין, אך מאידך יש למנוע מצב של חשש להטעיית הציבור) אין הנחייה משפטית המונעת הזאת, אך מבחינה אתית מצג שווה שבמקרים מסוימים אף עלול להיות מסוכן. כן, שמש למד פעם וטרינריה, ייתכן גם שהוא מקפיד לחדש את רישונו בתחום, אך הוא עוסק בטיפול בבני אדם ללא כל הכשרה מוכרת ותוך שהוא מציג עצמו כבעל השכלה שאינה רלוונטית לטיפול.

יצוין, כי בתום החלק העוסק בתוכן הכתבה גופה- מובאת בהרחבה תגובתו של התובע 1. פרסום זה רלוונטי אך ורק לתובע 1.

הפרסום השני - פוסט אשר פורסם בדף הפייסבוק של הנתבעת 2 ביום 24.10.22

פרסום זה הינו למעשה "הדהוד" של הפרסום הראשון המלווה בקישור אליו, אשר פורסם בעמוד הפייסבוק של הנתבעת 2, בליווי תוכן נוסף:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

גם פרסום זה רלוונטי אך ורק לתובע 1.

הפרסום השלישי – פוסט מדף הפייסבוק של הנתבעת מיום 25.10.22

גם פוסט זה, כקודמו, הינו "הדהוד" של הפרסום הראשון, הרלוונטי רק לתובע 1:

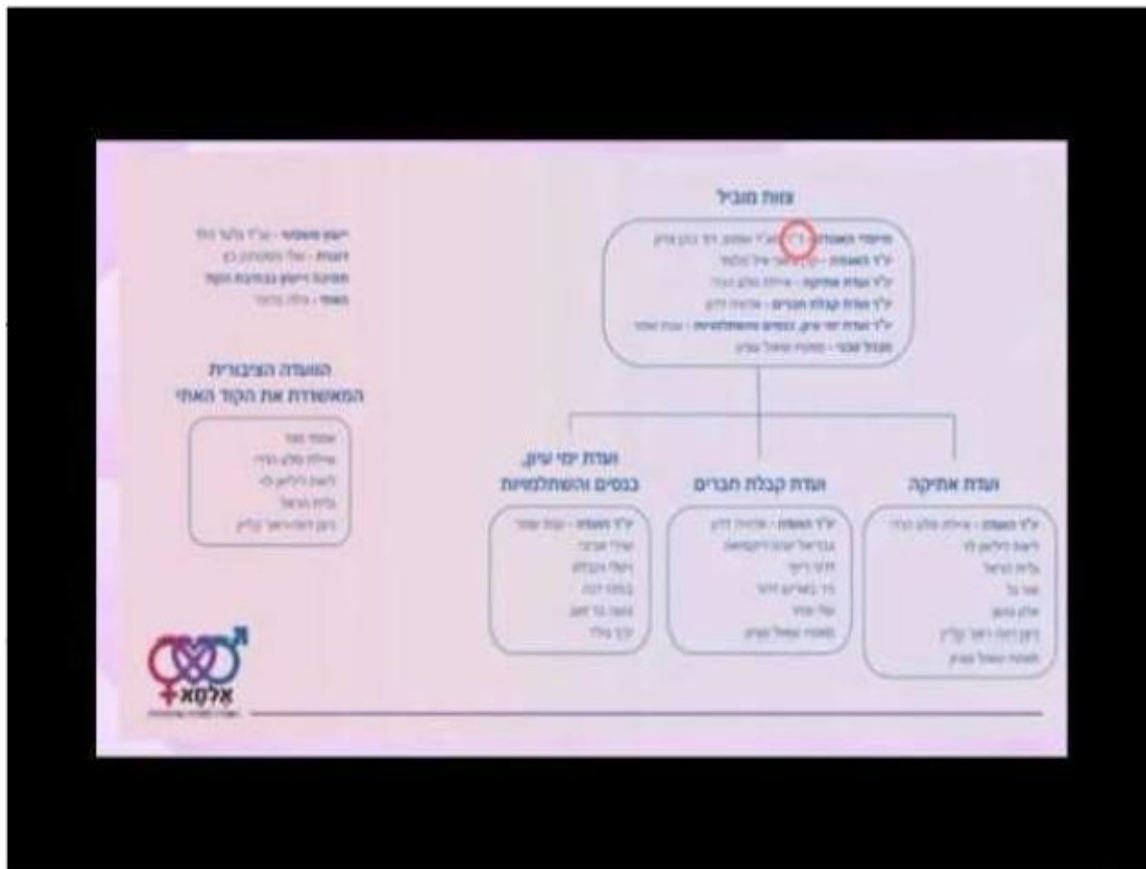

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

פרסום רביעי – פוסט בדף הפייבוק של הנתבעת מיום 26.10.22:

פרסום זה אוחז גם הוא כמה אלמנטים- תוכן וכן קישור לתמונה. בתמונה, מובא תרשים של בעלי התפקידים בתובעת 3. משכך, פרסום זה רלוונטי לתובעים 1 ו- 3.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-01-24673 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

פרסום חמישי – כתבה בבלוג "אישה עובדת" מיום 14.3.23

פרסום זה הינו כתבה ארוכה יותר העוסקת בתובע 2 בלבד, וגם הוא מורכב ממספר אלמנטים: תמונתו של התובע 2, כותרת וכותרת משנה, התוכן עצמו, קישורים לכתבות נוספות של הנתבעת בנושאים משיקים (ביניהן - הכתבה נשוא הפרסום הראשון). כן שובצה בכתבה תמונה של חדר הנחזה להיות כחדר להשכרה ובמרכזו מיטה זוגית ומולה שתי כורסאות נצרים. תוכן הכתבה הנוגע קונקרטי לתובע 2 עוסק בדיווח אודות הליך משפטי אשר התנהל בין התובע 2 לפלונית אשר הגישה נגדו תביעה בגין ביצוע עבירות מין. במסגרת הליך זה הגיש התובע 2 כנגד אותה פלונית תביעה שכנגד בגין עוולת לשון הרע. ההליך הסתיים בהסכמה אשר כללה סיום הדדי של ההליך, ללא קביעת ממצא כלשהו.

נוכח אורך הכתבה בחרתי שלא להעתיקה לגוף פסק הדין, ויורחב אודותיה בהמשך. יצויין כבר עתה, כי כאשר שאלתי את התובע 2 באשר לנוסח הקונקרטי אשר לטענתו מהווה "לשון הרע" במסגרת פרסום זה, ענה התובע 2 כי מדובר באובססיביות של הנתבעת 2, כלומר – הכפשה כללית, להבנתי.

6. מדובר במספר פרסומים במרשתת, האוחזים אלמנטים רבים ובעלי נרטיב מתפתח. לפרסומים אלה נכתבו תגובות רבות, חלקן עוינות במפגיע את התובעים. כמו כן, נראה כי הפרסומים מכילים קישורים לפרסומים נוספים אשר לא נכללו בהליך אשר בפני.

7. טענות התובעים בתמצית

התובעים טוענים כי פרסומיה של הנתבעת הינם פרסומים שקריים, מכפישים ומגמתיים. לטענתם, אין מדובר בפרסומים אשר מהווים תחקיר עיתונאי מקצועי אלא פרסומים אשר יש בהם כדי להשמיץ, לבזות ולפגוע בתובעים בכל מחיר, תוך חריגה מהחובות האתיות והמוסריות אליהן מחויבת הנתבעת והכל במטרה לפגוע בשם הטוב של התובעים ובמטה לחמם. לטענת התובעים 1 ו-2, הם אוחזים במגוון תעודות המוכיחות כי רכשו השכלה, הכשרה וניסיון מוכח בתחום הטנטרה והמיניות הבריאה המקנות להם את הכישורים לעסוק בתחום זה (ס' 1 – 3 לתצהיר התובע 2). התובע 1, בהתאם לאמור בתצהירו, למד והתנסה במגוון שיטות אימון והנחיה בנושאים שונים: גשטלט, טיפול בטראומה, חוויה סומטית, נשימות ועבודה אנרגטית, וייעוץ זוגי ופרטני (ס' 23 לתצהיר התובע 1). התובע 1 עושה שימוש בשיטת מ.א.ר.ג (מיניות, אהבה, רגש, גוף) המשלבת ידע ממקורות הטנטרה, היוגה והמדיטציה, כמו גם ידע מערבי (ס' 40 – 41 לתצהירו) התובע 1 מוסיף וטוען, כי אין כל פסול בכך שהוא מצרף לשמו את התואר ד"ר, זאת משום שהוא אכן בעל תואר דוקטור בוטרינריה, וכי הוא מציין עובדה זו בכל אחד מפרסומיו. כן מציין התובע 1, כי חלק מהפרסומים בהם כונה "ד"ר" ללא התוספת המעידה כי תוארו הוא למעשה דוקטור לוטרינריה (DVM), לא נעשו על ידו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-01-24673 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

8. התובעים מדגישים, כי דווקא מתוך היכרותם את תחום הטנטרה והמיניות הבריאה ככזה אשר לא הוסדר בישראל, הקימו התובעים 1 ו- 2 את התובעת 3, אגודה אשר שמה לה למטרה להוות "מרחב עם כללים ברורים וקוד אתי מוסדר לאנשי מקצוע הפועלים בתחום, בין היתר, על מנת להנגיש את עולם המיניות והאינטימיות הבריאה בישראל" (ס' 38 לכתב התביעה). במסגרת פעילותה של התובעת 3, פעלו התובעים למען הסדרת התחום בחקיקה תוך כינון קוד אתי מחמיר, (צורף כנספח כ"ג לכתב התביעה) וזאת בליווי ייעוץ משפטי שוטף, אשר נשען על חוות דעת משפטית (נספח י"ח לכתב התביעה). בין השאר, בחרו התובעים לפעול כך, לשם הגנה על הציבור מפני שרלטנים ופוגעים פוטנציאליים, נוכח היות תחום המיניות האלטרנטיבית "שטח הפקר", חסר נורמות, גבולות ופרוטוקולים ברורים (ס' 78 לתצהיר התובע 1).

9. התובעים טוענים כי מעולם לא הציגו עצמם כ"מטפלים", כי אם מנחים, מדריכים ומכשירים אחרים להיות מנחים בשיטות מוכחות (כך, בסעיף 46 לכתב התביעה). משכך, לטענת התובעים, אין כל פסול בפעילותם ואין הם חייבים במגבלות המוטלות בחוק על "מטפלים". התובעים טוענים כי בפרסומיה של הנתבעת 2 היא מציגה אותם כאנשים לא רציניים ושרלטנים, רומזת רמיזות מטרידות ומפרסמת מידע שגוי אודותיהם מתוך כוונה לפגוע במפעל חייהם של התובעים, במטה לחמם ובשם הטוב (ס' 67 לכתב התביעה).

10. בגין טענותיהם אלה, עותרים התובעים לסעדים בדמות פיצוי כספי, הסרת הפרסומים המפרים לשיטתם וכן פרסום התנצלות.

11. טענות הנתבעות – בתמצית

לטענת הנתבעות, הפרסומים הנדונים הינם פרסומי אמת, אשר יש בהם עניין ציבורי מובהק וככאלה – הינם פרסומים מוגנים. הנתבעות טוענות כי הנתבעת, כעיתונאית, זכאית להתריע מפני הסיכון הטמון במצב בו אין אכיפה רגולטורית מקום בו נעשה שימוש בתואר אקדמי, אף כי אין קשר בין התואר לבין השירות הניתן - לשיטתן. כן טוענות הנתבעות כי מעשיהם של התובעים ו"השירות" אותם הם מספקים ניתן תוך הטעיית הציבור בנוגע להכשרתם.

12. הנתבעת טוענת כי נוכח העובדה לפיה התובעים 1 ו- 2 הינם "מטפלים", חלות עליהם מגבלות חוקיות ואתיות, אשר בגינן הסכמת המטופלים/ות שלהם לאותם מעשים אינה "הסכמה מדעת", נוכח פער הכוחות המובנה בין מטפל למטופל. לטענת הנתבעת, זכותה וחובתה להפנות זרקור אל הבעייתיות הקיימת בפעילות זו, וכי מדובר בתחום עיסוק אשר אינו מפקח על ידי הממסד הרפואי בישראל. לטענת הנתבעות, התובעים 1 ו- 2 מבצעים מעשים מיניים תוך הגדרתם כ"טיפול מיני", וזאת באופן המנוגד לחוק ולכללי האתיקה הרפואית נוכח העובדה לפיה חלק

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-01-24673 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

מהטיפול הניתן על ידי התובעים 1 ו- 2, הינו למעשה "יחסי מין אסורים", שכן הטיפול נעשה בעירום, תוך מגע עם המטופל ובפרט מה שקרוי "עיסוי יוני", שהוא עיסוי באיבר המין הנשי.

13. באשר לטענותיו של התובע 2, טוענות הנתבעות כי הפרסום אודותיו מתייחס להליך משפטי אשר התנהל, ושצו איסור הפרסום בנוגע אליו הוסר ומשכך – מדובר בפרסום מותר. כן טוענות הנתבעות כי הנתבעת 2 לא פגעה בפרטיותו של התובע 2, אלא ביצעה תחקיר עיתונאי לגיטימי.

14. הערות מקדימות

מפת הדרכים של פסק דין זה תהא כדלקמן: תחילה אסקור את הדין הקיים, תוך הילוך בתלם החרוש אודות אופן ניתוח פרסומים אשר נטען כי הם פרסומי "לשון הרע". לאחר מכן, איישם הדין באופן קונקרטי ביחס לתובעים, בהתאם לפרסומים הנוגעים אליו. אציין, כי המחלוקת העובדתית אשר נתגלעה בין הצדדים אינה רחבה כלל: הצדדים אינם חלוקים באשר לפרסומים עצמם ובאשר לעצם פעילות התובעים. כמו כן, הצדדים מסכימים כי פעילותם של התובעים מתבצעת ב"חלל רגולטורי", בהיעדר פיקוח מתאים מטעם הממסד הרפואי ומשרד הבריאות. המחלוקת אשר נתגלעה בין הצדדים נוגעת למשמעויות המשפטיות והציבוריות הנגזרות מפעילות התובעים ולאופן הפרסום ולשונו, כמו גם למניעים אשר עומדים בבסיס מעשיהם של התובעים ובבסיס פרסומיה של הנתבעת 2 המשליכים על היות הפרסומים פרסומי דיבה.

15. אכן, המחלוקת בין הצדדים נעוצה בפרשנות הנלמדת מהפרסומים, בעיני מי אשר נחשף אליהם. הצדדים טרחו והתייחסו כמעט לכל מילה ולכל ניואנס בפרסומים אשר במחלוקת וכן לפרסומים נוספים המיוחסים לתובעים. נוסף לזאת, הצדדים ייחסו משמעות רבה לא רק למילה הכתובה עצמה, אלא גם ל"מוסיקה" אשר לטעמם נשמעת בפרסומים – לטון, לנימה, ולכוונה הנלמדת מהפרסומים וזאת באופן טבעי וסובייקטיבי, כל צד ורגישות אוזניו. ואולם, תפקידו של בית המשפט לנטרל את אותם "רעשים סובייקטיביים" ולפרש את הפרסומים השנויים במחלוקת באופן אובייקטיבי, באמות המידה המקובלות של אותו אדם סביר/ה. במובן זה, יזדקק בית המשפט למובן הטבעי של המילים, בהתאם לניסיון חייו והידע הכללי. בבחנו את הפרסומים, על בית המשפט לשאול עצמו, כיצד יבין אותם הציבור ואיזו מסקנה עובדתית יסיק מקריאתם, מתוך ההקשר הכללי של אותם פרסומים:

"... המובן הטבעי והרגיל של המילים יימצא לעתים במובן המילולי כפשוטו, ולעתים במסקנות מבין השורות. אל המובן הטבעי והרגיל של מילים אין להגיע תוך גידודן וניתוקן מהקשרן אלא נהפוך הוא, יש לראותן על רקען הכללי בו הובאו ובהקשר הדברים בו פורסמו. מכאן למשל, כי כאשר בית-המשפט בוחן דברים שפורסמו בעתון ומבקש ליישם את המבחן של האדם הסביר והרגיל, עליו להעריך מה משמעותן ומובנן של המילים בעיני קורא העתון הרגיל ולשקול איך היה הלה מבין את הכתוב. לכלל האמור, המפנה אותנו אל משמעותן הרגילה של

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

המילים, יש ביטוי נוסף: יש לפרש את המילים בהקשר בו פורסמו, ללא היזקקות לנתונים חיצוניים נוספים העלולים לשנות את משמעותן או להרחיבן, אלא אם ניתן להוכיח כי גם נתונים נוספים אלה הם בגדר ידיעתם הרגילה של אלה ששמעו או קראו אותם".

ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל בע"מ, פ"ד לא(2) 281, 303 (1977) להלן: "עניין חברת החשמל".

16. כמו כן נפסק, כי יש לקרוא את הפרסומים כמכלול, כחטיבה אחת, להבדיל מבחינה של מילה כזו או אחרת, או ביטוי מסוים דווקא:

"כאשר תובע מלין על פרסום פלוני בשל דברים הכלולים בו, אין להגביל את הנתבע המציג הגנתו, למילים המסוימות שבהן ראה התובע את לשון הרע ואשר עליהן הסתמך בתביעתו. רשאי הנתבע להסתמך על כל נוסחו של הפרסום, לרבות אותם חלקים שאליהם אין התביעה מתייחסת, כדי לפרוס טענת ההגנה שלו, בין זו המעוגנת בטענת "אמת דיברתי" ובין זו המושתתת על אחת החלופות של הגנת תום-הלב. עיקרה של לשון הרע הוא בפגיעה שבה הוא נפגע פלוני בעיני אחרים והכתובים שפורסמו הם, מבחינת הבאתם לידיעת אחרים, חטיבה אחת. אין למצוא הצדק לקטיעתם השרירותית כדי להבליט דווקא קטע בו טמונה לשון הרע ולמנוע מן המפרסם הצגת הפרסום כולו, כי זכותו היא שהדברים יראו על-ידי הערכאה השיפוטית באורם הטבעי, כפי שראה וקרא אותם, לפי ההנחה, הקורא הסביר הרגיל... אין פירושו, כי קטע ובו לשון הרע מטוהר מטומאתו בשל כך שיתר קטעי הפרסום כוללים ברי אמת בלבד, אך חלקים אחרים של פרסום רלבנטיים לצורך הצגת התמונה בשלמותה ולצורך הסקת מסקנה בדבר תום-לבו של הכותב". (שם, בעמ' 305).

ללמד, כי גם במסגרת פסק דין זה, הקביעה לפיה פרסום כזה או אחר הוא פרסום אשר יש בו "לשון הרע", לא תהא מבוססת על מילה כזו או אחרת, או מונח מסוים – אלא על הבנת הדברים כפשוטם, ומתוך הקשרם הרגיל (ראה בהרחבה ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי, (נבו, 4.4.2008), פסקה 18, רע"א 8685/12 מחמוד גואנמה נ' כל אלערב בע"מ (נבו 24.2.2013) פסקה 7, רע"א 817/23 עמותת חוזה חדש נ' ח"כ מיקי (מכלוף) זוהר (נבו 30.5.2023) פסקה 21 – 22.

17. במהלך ניהול ההליך התרשמתי כי קיימת צפייה, בין אם באופן מרומז ובין אם באופן מוצהר, כי פסק דין זה יתייחס ל"אמת" הסובייקטיבית לתפיסתו של כל אחד מהצדדים באשר לחוקיות או ל"כשרות" פעילותם של התובעים. הנתבעות אף טענו, כי באמצעות הליך זה, מבקשים התובעים לקבל "הכשר" מבית המשפט לפעילותם, אשר לטענת הנתבעות הינה פעילות אסורה ושאינה חוקית (ס' 7 לכתב ההגנה). בהקשר זה מצאתי להבהיר, כי קביעה שכזו חורגת מגדרי המחלוקת אשר לפני, שכן היא צופנת בחובה היבטים פליליים, נורמטיביים וציבוריים, אשר אין מקומם לבררם במסגרת הליך זה וזאת נוכח שלושה טעמים:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

18. ראשית, קביעת ממצא נורמטיבי ואף הבעת דעתו של בית המשפט באשר לחוקיות פעילותם של התובעים - אינן נדרשות לצורך הכרעה בסכסוך אשר לפני וזאת כפי שיבואר בפירוט בהמשך, נוכח היותה של הנתבעת 2 - עיתונאית. היות ואין חולק כי הפרסומים נשוא פסק דין זה נעשו במסגרת עבודתה העיתונאית של הנתבעת, מתוך אספקלריה זו תיגזר חוקיות הפרסומים. בהיבט זה, מדובר בפרסומים מיוחדים אשר ייבחנו באמות מידה קונקרטיות אשר קביעת ה"אמת" כשלעצמה - אינה חלק מהן. משכך, אין בדעתי לקבוע האם מעשיהם של התובעים פסולים או לא חוקיים אלא הכרעתי תעסוק בשאלה - האם פרסומיה של הנתבעת מהווים לשון הרע בהתאם לחוק. הא ותו לא.

19. שנית, קביעה שכזו בדבר אותה "אמת" נורמטיבית הנוגעת לגיטימיות עיסוקם של התובעים אינה אפשרית במסגרת הליך זה, שכן לא הוכחו מלא העובדות הנדרשות לשם כך - ולא בכדי. מדובר בהכרעה הטעונה מומחיות של ממש, אשר בית המשפט וגם, אם יורשה לי, הצדדים עצמם, אינם אווזים בה. זאת אומר גם לאחר שנתתי דעתי לחוות דעתו של המומחה מטעם ההגנה הפרופ' אבינעם רכס אשר הוגשה לתיק, ויצוין כי המומחה אף נחקר בחקירה נגדית אודותיה. לא מצאתי כי יש בחוות דעת זו כדי להוכיח את "אמיתות" עמדתה של הנתבעת, בהיותה חוות דעת "מטעם" (ויובהר- אין בכך כל פסול) וכן נוכח עריכתה במועד המאוחר לפרסומים, ולצורך ההליך אשר לפני.

20. זאת ועוד, פרופ' רכס הביע דעתו כרופא נירולוג ומומחה לאתיקה, לפיה בהתאם לכללי האתיקה הרפואית- מעשיהם של התובעים הינם מעשים שאינם אתיים ואינם חוקיים. ואולם לטעמי מדובר בקביעה החורגת מתחומי התמחותו של פרופ' רכס שכן הוא לא בקיא בתחום הפעילות של התובעים, לא נחשף לשיטות הטיפול שלהם במלואן, ולא שוחח עם מי ממטופליהם. בכל הכבוד הראוי, פרופ' רכס אינו משפטן, הוא אינו מתמחה בטיפול מיני, ולא מצא לנכון לחוות דעתו באשר לקיומם של כללי אתיקה אחרים אשר עשויים להיות רלוונטיים לעיסוקם של התובעים. הפרופ' רכס הציג עמדה שמרנית וחד ערכית באשר להכשרותיהם של התובעים באופן אשר כלל אינו בטוחה תואם את הלך הרוח הציבורי באשר לטיפולים אלטרנטיביים ושלא ככבוד המומחה - דעתי אינה כדעתו. לא מצאתי כי חוות דעתו של פרופ' רכס כשלעצמה, די בה כדי לקבוע כי עיסוקם של התובעים אינו חוקי או אינו אתי, שכן היא מהווה מבט חלקי אודות המחלוקת אשר ניטשה בין הצדדים, ודי בעיון בעדויותיהם של עדי התביעה אשר נשמעו בפני, וביניהם אנשי ונשות מקצוע רפואיים גם מתחום הפסיכולוגיה וגם מתחום הטיפול כשלעצמו, אשר סברו אחרת.

21. שלישית, אין זה תפקידו של בית המשפט, ואין זו מטרתו של ההליך, שכן שרטוט גבולות הלגיטימיות של פעילות התובעים אמור להתבצע על ידי הרשויות המתאימות ובפיקוח המחוקק,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

וודאי שלא כמסקנת לוואי בתיק העוסק בחוקיותם של פרסומים עיתונאיים. על הקושי שבקביעת ה"אמת" בתביעות לשון הרע העוסקות בתחקירים עיתונאיים כבר נאמר כי:

להשקפתי, הוראתו של סעיף 14 לחוק איסור לשון-הרע ראוי שתייחד את עצמה למקרים ובהם ניתן להתחקות, בכלים שיפוטיים ותוך השקעה סבירה של המשאב השיפוטי, על עובדות. אחרת, ביחוד במקרים שבהם ימצא את עצמו בית-המשפט נדרש לערוך מחדש את התחקיר העיתונאי, על איסוף-המידע שבו ועל הערכתו, הוא עלול להיאלץ להשיב ריקם את פניהם של המבקשים להעביר פרסומים בכור-המצרף של האמת.

ת"א (שלום ת"א) 54653-02-14 **אגודת העיתונאים בתל אביב (ע"ר) נ' רשות השידור**, (נבו) 1.9.2021 פסקה 66.

22. בהמשך לכך, נוכח אפשרות פריסתה של אותה הגנה על פרסומיה של הנתבעת, ראוי לטעמי כי בחינת רוחב כנפי הגנה זו, אשר כפי שיפורט להלן, הינו גדול למדי, תכלול לא רק את פרסומיה של הנתבעת בבלוג שלה, כי אם גם את פרסומיה בעמוד הפייסבוק שלה. הנתבעת נוהגת ב"ערבוב" הלכה למעשה של הספירה הציבורית של פרסומיה (בלוג עיתונאי) והספירה האישית שלהם (עמוד "פייסבוק" פרטי), בכך שהיא "מהדהדת" בעמוד הפייסבוק שלה את פרסומיה העיתונאיים ולטענתה, מדובר בפרקטיקה עיתונאית (ראה עדותה עמ' 98 ש' 13 – 18 לפרו'). ומשכך- גם אלה וגם אלה, ייבחנו באותן אמות המידה של אותה הגנה.

אקדים מסקנתי לדיון ואומר, כי לאחר ששקלתי את מלא חומר הראיות וטענות הצדדים, מצאתי לקבוע כי דין תביעתו של התובע 1 להתקבל באופן חלקי, דין תביעתו של התובע 2 להידחות, ודין תביעתה של התובעת 3 להתקבל וזאת ביחס לפרסום הרביעי בלבד. להלן נימוקי:

23. הדין החל

הדיון בתביעות לשון הרע כולל, ככלל, שלושה שלבים עיקריים (להרחבה ראה ע"א 751/10 פלוני נ' דיין-אורבך (נבו) 8.2.2012) פסקה 6 לחוות דעתו של השופט (כתוארו אז) י" עמית (להלן – "ע"א דיין").

בשלב הראשון נערכת בחינה אם הביטוי מושא התביעה בא בגדר הגדרת "לשון הרע" לפי סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה – 1965 ("החוק") ואם היה "פרסום" של ביטוי זה כמשמעות סעיף 2 לחוק.

סעיף 1 לחוק מגדיר לשון הרע באופן הבא:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

לשון הרע מהי

לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה

לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות

המיוחדים לו;

לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה

אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;

סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע מגדיר מהו "פרסום", כדלקמן:

פרסום מהו

(א) פרסום, לענין לשון הרע – בין בעל פה ובין

בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל

אמצעי אחר.

(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי

פרסום אחרות –

(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה

לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;

(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי

הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע.

בשלב השני, נבחנת השאלה האם לנתבע עומדת הגנה. חוק איסור לשון הרע מעמיד הגנות אפשריות אשר בבסיסן אינטרסים מוגנים שונים, המהוות את נקודת האיזון בין הפגיעה המגולמת בפרסום, לבין שיקולים אחרים אשר בעיני המחוקק מצדיקים את אותה הפגיעה, והופכים את הפרסום לפרסום "מוגן". נהוג לסווג את ההגנות השונות ל"הגנות מוחלטות" החלות כאשר מתקיימים תנאיה של אחת מן החלופות המנויות בסעיף 13 לחוק; הגנת "אמת הפרסום" שתנאיה מנויים בסעיף 14 לחוק ו - "הגנות תום לב" החלות כאשר מתקיימות נסיבות המנויות באחת החלופות שבסעיף 15 לחוק בכפוף לכך שהפרסום נעשה בתום לב.

24. נוכח היות הפרסומים אשר על המדוכה פרסומים אשר נעשו במסגרת עבודתה העיתונאית של הנתבעת, יש לבחון האם הם נהנים מהגנה קונקרטיה הקרויה "הגנת עיתונאות אחראית". בדנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר דיין-אורבך, (נבו 18.9.2014) (להלן "דנ"א דיין") הכיר בית המשפט העליון בהוראת ס' 215(2) כמקימה "הגנת עיתונאות אחראית". הגנה זו הינה יציר הפסיקה, המושתת על האמור בהגנה המפורטת בסעיף 215(2) לחוק איסור לשון הרע מקנה הגנה לאדם שעשה פרסום בתום לב בנסיבות שבהן "היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום. מטרת ההגנה הינה להתחקות אחר נקודת האיזון שבין עיקרון העל של הגנה על חופש הביטוי וכן האינטרס בדמות שמירה על שמו הטוב של אדם - שני עקרונות הנגזרים מחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, כפי שנקודת איזון זו באה לידי ביטוי בזירה של פרסומים עיתונאיים:

"תכליתו של חוק איסור לשון הרע היא לספק מענה להתנגשות הזכויות שנוצרת מקום שנעשה פרסום הכרוך בלשון הרע. החוק מבקש להבטיח את כבוד האדם ואת זכותו לשם טוב של הנפגע מן הפרסום. בה בעת, מבקש הוא להבטיח גם את הזכויות והאינטרסים הטמונים בפרסומים שונים, וזאת בדגש על חופש הביטוי וחופש העיתונות. דומה שאין צורך להכביר מילים על חשיבותם של הזכויות והאינטרסים הניצבים משני צידי המתרחס, הן מבחינת הפרט הן מבחינת הציבור והמשטר הדמוקרטי. הדברים נדונו בהרחבה לא אחת בפסיקה, לרבות בפסק הדין נושא הדיון הנוסף, ואיני רואה להוסיף על מה שנאמר שם. נאמן לתפישה לפיה אין זכויות מוחלטות, אף החוק לא העדיף באופן נחרץ את אחת הזכויות על פני רעותה, והוא קבע נקודות איזון שונות ביניהן". (דנ"א דיין, פסקה 19).

25. חשיבות מיוחדת שמורה לפרסומים מסוג אלה המוגדרים כ"עיתונאות חוקרת", אשר תפקידה שונה מתפקידה של עיתונאות מדווחת:

"יש תחומים וסוגים שונים של עיתונות - יש עיתונות של דיווחי חדשות, של דעות, של סאטירה, של רכילות ועוד. אך לעיתונות החוקרת (investigative journalism) יש מעמד משל עצמה בכותל המזרח של העיתונות, מעמד הראוי במיוחד להגנת "חובת הפרסום", דווקא בשל התמעטותה. בעידן של "פייק-ניוז", בעידן של רייטינג ויכולת קשב מוגבלת - תופעות המאיימות להשטיח ולעוות את השיח הציבורי, ובעידן של משבר כלכלי בעולם העיתונאות, אין זה כלכלי להשקיע בעיתונות חוקרת. מה עוד, שעיתונות חוקרת חשופה מעצם טיבה לסיכונים הכרוכים בתביעות לשון הרע, במיוחד בהיתן הקושי להוכיח אמת בפרסום בשל הצורך לשמור על חיסיון המקורות... העיתונות החוקרת היא שמגשימה במיוחד את הערכים של קידום הידע וגילוי האמת - ולכן העיתונות החוקרת מצויה בגרעין ההגנה על חופש הביטוי וככזו ראויה במיוחד להגנה של עיתונאות אחראית. הגנה זו, שמצאה לה עוגן בסעיף 15(2) לחוק, תכליתה להחליש את האפקט המצנן שעלול להיות לדיני לשון הרע על העיסוק בעיתונות חוקרת מחד גיסא, ולהבטיח כי פרסומים עיתונאיים יעמדו בסטנדרטים עיתונאיים ראויים מאידך גיסא. הגנה זו רואה את זכותו של העיתונאי להשמיע את דבריו כחובה מוסרית-חברתית, ומול "חובת הפרסום" של העיתונאי עומדת זכותו של הפרט לקבל מידע... הדברים נכונים במיוחד לגבי עיתונות חוקרת, אשר בין העיתונאות על סוגיה השונים, ניצבת לה כ"כלב השמירה של הדמוקרטיה", לא כפודל מחמד אלא כמי שלנביחתה ולנשיכתה יש השפעה אפקטיבית במגרש הדמוקרטי."

רע"א 6557/20 ערוץ 10 החדש בע"מ נ' שרת התרבות והספורט - ח"כ מירי רגב, (נבו 13.3.2024) פסקה 8 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) יי עמית (להלן "עניין רגב").

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-01-24673 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

26. נוכח האינטרס המוגן בדמות עיתונאות חופשית וחוקרת בחברה דמוקרטית נקבע כי קיימת "חובה עיתונאית" לפרסום מידע שיש בו עניין לציבור, אף מקום בו לא הוכח כי פרסום אמת הוא:

"לאור משקלם וחשיבותם של אינטרסים אלה, ראוי להבטיח את התקיימותה של עבודה עיתונאית אחראית וכי פרסומים בעלי ערך רב לציבור יראו אור. דברים אלה נכונים אף מקום שמדובר בפרסום שלא הוכחה אמיתותו באופן שיזכה את המפרסם בהגנת אמת הפרסום (לקביעה לפיה חופש הביטוי משתרע גם על ביטויים שאינם אמת, ראו, בג"ץ 6126/94 סנש נ' רשות השידור, פ"ד נג' (3) 817, 830 (1995), וכן ברק, **כבוד האדם**, בעמ' 736-737). יש לזכור כי העובדה שלא עלה בידי מפרסם להוכיח בבית המשפט את אמיתות הפרסום אינה מלמדת בהכרח כי הפרסום הוא שגוי (וראו בהרחבה, פסקה 26 לעיל) או כי אין בו חשיבות לציבור. אין זה ראוי להגביל את השיח הציבורי רק לביטויים שעמדו ברף המחמיר של הגנת אמת הפרסום. בהקשר זה, ראוי להזכיר כי אף לגישתו של המחוקק, האינטרס בדבר פרסום האמת איננו האינטרס המוגן היחיד בגדרי החוק. התפישה לפיה ראוי להבטיח אינטרסים מוגנים נוספים מתבטאת בקביעה, בין השאר בסעיף 15 לחוק, של מגוון רחב של נסיבות בהן ניתן יהיה להגן על פרסום אף אם איננו משקף את האמת.

(דנ"א דיין, פסקה 53 לפסק דינו של הנשיא א' גרוניס).

כן נפסק כי:

שיקול מרכזי נוסף הוא החשש מפני הרתעת יתר, אשר תוביל מפרסמים להימנע גם מעשיית פרסומים נכונים. בידי עיתונאי אין את מלוא כלי הבדיקה והחקירה שעומדים לרשות הרשויות. משכך, המידע שייחשף על ידו עשוי להיות מידע חדש שטרם עבר את כור ההיתוך של ההליך המשפטי. בתנאים אלה, גם מפרסם שפעל באופן אחראי וזהיר, עשוי לגלות לאחר הפרסום ובדיעבד, כי נפלה טעות בידו וכי הפרסום למעשה אינו בגדר אמת. כך למשל, מקום שלאחר הפרסום נתגלו ראיות או פרטים חדשים שלא היו קיימים קודם לכן או שלא היה ביכולתו של המפרסם להשיגם אף אם פעל כראוי. יצוין, כי לעיתים עצם פרסומו של מידע הוא המוביל לחשיפת פרטים חדשים אשר יש בכוחם ללמד על אמיתות הפרסום ואלמלא הפרסום הראשוני לא היו מתגלים. בהיעדר הגנה מפני אחריות בגין לשון הרע, עשוי מפרסם סביר ורציונלי להגיע למסקנה שפרסומו של מידע שאמיתותו לא קיבלה גושפנקה משפטית, מהווה סיכון שאין הוא מוכן ליטול על עצמו. זאת גם אם המידע נבדק באופן זהיר ושקול. כפועל יוצא מכך יימנע לא רק פרסום של מידע שלא הוכחה אמיתותו, אלא גם פרסומו של מידע אמיתי. שהרי, יש להניח כי במקרים רבים מידע שנבדק ביסודיות ובקפדנות הדרושות לא יתברר ככוזב. תוצאה בלתי רצויה זו היא, למעשה, מה שמכונה "האפקט המצנן". (שם, פסקה 55)

27. תנאי בסיסי לתחולת ההגנה הינו, כי מדובר בפרסום המתייחס למידע אשר יש בו "עניין משמעותי לציבור", נוכח היעדר דרישת אמיתות המידע, ומאחר מדובר בפרסום עיתונאי:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

"בגדרי הגנת חובת הפרסום הקבועה בסעיף 15(2) לחוק, ככל שהגנה זו נוגעת לפרסומים בעלי אופי עיתונאי, הדרישה לקיומו של עניין ציבורי היא מוגברת. כאמור, דרוש עניין ציבורי משמעותי בפרסום. אחד הטעמים לכך הוא שבעוד שבמסגרת הגנת אמת הפרסום מדובר בפרסום שהוא בגדר אמת, הרי שההנחה האפרוירית במסגרת הגנת תום הלב, היא כי ייתכן שלא ניתן יהיה להוכיח את אמיתות הפרסום. בנסיבות אלה, רק חשיבות ציבורית ניכרת תצדיק מתן הגנה לפרסום הפוגע. יש להדגיש, שגילויי בדיעבד כי לא ניתן להוכיח בבית משפט את אמיתות הפרסום לא יוביל בהכרח למסקנה כי לא נתקיים התנאי בדבר עניין ציבורי משמעותי בפרסום לצורך הגנת חובת הפרסום. תחת זאת, יש לבחון האם בעת שנעשה הפרסום טמון היה בו עניין ציבורי משמעותי במידה המקימה חובת פרסום (השוו, דנ"א קראוס, בעמ' 32). שאלת קיומו של עניין ציבורי משמעותי בפרסום ראוי כי תיבחן במנותק משאלת אמיתות הפרסום. אף שלא נדרש כי הפרסום יהיה אמיתי, הרי שנדרש בסיס ראוי ומספק לצורך עשייתו. דרישה זו תיבחן בנפרד, במסגרת התנאי הנוגע לעמידה בסטנדרט של עיתונאות אחראית שיידון בהמשך. עוד יש להדגיש כי הדרישה לקיומו של עניין ציבורי משמעותי קמה מקום בו מבקש הנתבע להתגונן בטענה כי חלה עליו החובה הספציפית שהיא מענייננו כאן, החובה לפרסום פרסום בעל אופי עיתונאי" (דנ"א דיין, פסקה 61).

28. המבחנים אשר פורטו בפסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) ע' פוגלמן בע"א דיין לבחינת תחולת ההגנה (פסקאות 29-30) אומצו בדיון הנוסף (פסקה 75 לפסק דינו של כב' הנשיא א' גרוניס). בכל הנוגע לפעולות המפרסם קודם לפרסום יש לבחון את **מהימנות המקורות** עליהם הסתמך המפרסם הן מבחינת כמות המקורות והן מבחינת איכותם בהיותם מקורות מהימנים ושאינם תלויים. יש לבחון האם ננקטו **אמצעים סבירים לשם אימות העובדות** המופיעות בפרסום וכן יש לבחון אם ביקש המפרסם את **תגובתו** של מי שעלול להיפגע כתוצאה מהפרסום.

29. בכל האמור להוכחת רף ההגנה באשר למהימנות מקורותיו, נפסק כי על המפרסם להצטייד במסמכים המוכיחים את מהימנות מקורותיו, ולא להסתפק בטענה בעלמא אודות עומק המחקר העיתונאי אותו ערך או בהיזקקות לחסיון על מקורותיו:

"הגנת 'אמת הפרסום' עלולה אפוא להתנגש עם השאיפה להגן על עיתונות חופשית, שהשמירה על חשאיות מקורותיה היא נשמת אפה. הדברים רלוונטיים במיוחד לעיתונות חוקרת, להבדיל מעיתונות של פובליציסטיקה, חדשות, דעות ורכילויות. ואולם, הדרך להיחלץ מ"מלכוד" זה אינה באמצעות הענקת פטור גורף מהוכחת ההגנה. חלף זאת, על עיתונאים להקפיד לתעד ו"למסמך" את התנהלותם מול מקורותיהם ואת פעולות התחקיר שביצעו, על מנת שיוכלו, במידת הצורך, להתגונן מפני תביעות לשון הרע באמצעות ראיות שאינן חסויות: "העיתונאי האחראי נדרש להיות גם 'ממוסמך' כדי להתגונן מפני תביעות לשון הרע... היעדר היכולת להוכיח הגנה של 'אמת הפרסום' בשל השמירה על חסיון מקורות, אינה מקרינה בהכרח על ההגנה של עיתונאות אחראית, על אף שהמקורות נותרו עלומים בצל החסיון. בדרך זו נמצאנו מחזקים הן את החסיון העיתונאי והן את הגנת העיתונאות האחראית. " (ענין **רגב**, פסקה 17).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

30. באשר לאופי הפרסום יש לתת את הדעת לפרמטרים הבאים: **טון הפרסום וסגנונו** – האם הפרסום נקט לשון חד משמעית ביחס לעניינים שאינם ודאיים, כאשר ככלל עיתוני אחראי ימנע מניסוח מידע כעניין שבעובדה אם מדובר בחשדות. **נחיצות החלק הפוגעני** – האם החלק שיש בו משום לשון הרע היה הכרחי להשגת תכלית הפרסום או שניתן היה לוותר על ההיבט הפוגעני, בהיבט זה יש להשאיר מרווח של שיקול דעת לעורך. כן יש לבחון את שאלת **פרסום תגובתו** של הנפגע ותמצית גרסתו – האם במסגרת הפרסום ניתן מקום הוגן לתגובת הנפגע, תוך פניה אליו בזמן סביר טרם הפרסום, והאם שולבה התגובה בגוף הטקסט. (ראה בהרחבה גם תא (ת"א) 64160-03-22 אלעזר שטרן נ' רשת מדיה בע"מ (נבו 7.8.2024) פסקה 111 (עניין שטרן)).

31. בנוסף, נפסק שיש לבחון את **תום ליבו הסובייקטיבי והאובייקטיבי** של המפרסם ואמונתו באמיתות הפרסום. ככל שיוכח כי המפרסם עמד בהגנת "עיתונאות אחראית", קשה להניח כי לא יעמוד בנטל הוכחת תום הלב, אולם הנטל להוכחת קיומה של ההגנה – מוטל תמיד לפתחו של המפרסם (**דנ"א דיין**, בפסקה 32).

32. נפסק, כי אין מדובר במבחנים מצטברים, או ברשימה ממצה של שיקולים וכי בין השיקולים כשלעצמם מתקיים יחס אותו יש לקבוע בהתאם למקרה הקונקרטי (**ע"א דיין**, פסקה 30 לחוות דעתו של כב' השופט (כתוארו אז) ע' פוגלמן):

"המשקל שיינתן בית המשפט למבחן כזה או אחר יושפע אף הוא מנסיבות המקרה. כך למשל, ככל שלשון הרע הנכללת בפרסום היא חמורה ופוגענית יותר ביחס לשמו הטוב של אדם, אפשר שתידרש עמידה דקדקנית יותר באמת המידה של "עיתונות אחראית". מנגד, דחיפותו האובייקטיבית של הפרסום ועוצמת הצורך הציבורי שאותו הוא נועד לשרת יכולים גם הם לקבל משקל מתאים במאזן השיקולים. כל מקרה ונסיבותיו."

לסיכום נקבע, כי ההגנה חלה במקרה שם, נוכח היות הכתבה "**הוגנת, ולא בלתי – מאוזנת**".

33. **תביעתו של התובע 1 בגין פרסומים 1 – 3.**

השלב הראשון- האם הפרסומים הינם פרסומי "לשון הרע"?

בהתאם למפת הדרכים ששורטטה לעיל, אקדים ואומר כי אין מחלוקת בין הצדדים לפיה כתבותיה של הנתבעת והפוסטים אשר נכתבו בעמוד הפייסבוק שלה - הינם "דבר פרסום" בהתאם לס' 2 לחוק לשון הרע. בין הצדדים אכן קיימת מחלוקת, האם מדובר בפרסומים אשר הינם לשון הרע.

34. לטעמי, בחינת הפרסומים הנוגעים לתובע 1 מעלה, כי מדובר בפרסומים אשר יש בהם כדי לעשות את התובע 1 מטרה לשנאה, בוז או לעג, לבזותו ולפגוע במשלח ידו. הנרטיבים המובילים בפרסומים אלה, בהתאם לפרשנות אובייקטיבית כפי שפירטתי בס' 15 - 16 לפסק דין זה הינם אלה:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

א. התובע משתמש בתואר "דוקטור" כדי לטפל, באופן שיש בו כדי להטעות, וזאת מאחר והוא עוסק בטיפול מיני בבני אדם, אף כי הכשרתו הפורמלית הינה לטיפול בבעלי חיים. לשם הדגמת נרטיב זה אציין כי הנתבעת משתמשת בביטויים "בעיה אתית חמורה ואפילו מסוכנת", "שימוש בניחוח אקדמי הוא דבר מפתה", "מצג שווה שבמקרים מסוימים אף עלול להיות מסוכן".

ב. התובע עוסק ב"טיפול מיני אלטרנטיבי", אף כי אין לו הכשרה מוכרת לטיפול בבני אדם והוא אינו מטפל מיני מוסמך. לשם הדגמת נרטיב זה אציין כי הנתבעת משתמשת בביטויים "עוסק בטיפול בבני אדם ללא כל הכשרה מוכרת", "אין לו הכשרה מוכרת לטיפול באנשים", בפרסום הרביעי מציינת הנתבעת כי לתובע "אין לו כל הכשרה לטיפול באנשים".

ג. תחום הטיפול המיני פרוץ ואינו מפקח, והוא כולל פעולות פסולות ואסורות, אשר עלולות להגיע לכדי מעשים פליליים ובכללם עבירות מין. לשם הדגמת נרטיב זה אציין כי פרסומיה של הנתבעת משלבים את הביטויים "טיפול מיני אלטרנטיבי – הרבה נגיעות, לא מעט הטרדות, אפס אחריות". "עד כמה תחום הטיפול המיני פרוץ? תשמעו סיפור ותבינו".

שלושת הנרטיבים הללו עולים באופן ברור מתוך הטקסט, ומקיימים ביניהם יחסי גומלין. משכך, הקורא פרסומים אלה עשוי להבין כי התובע 1 משתמש בתואר "דוקטור" כדי להטעות, כי הוא עוסק בטיפול מיני אף כי אין לו הכשרה פורמלית לכך, כי תחום הטיפול המיני פרוץ ושאינו מפקח ובמהלכו נעשים מעשים אסורים עד כדי פליליים. עוד אציין כי לא ניתן שלא להבחין ביחסה הביקורתית והשלילי של הנתבעת אל התובע 1, עיסוקו והדרך שבה הוא מציג עצמו, לשיטתה.

35. נתתי דעתי לכך כי חלק מביטויים לעיל צוינו בגוף הכתבה בפרסום הראשון, חלקם כקישורים לכתבות אחרות וחלקם בפוסטים בעמוד הפייסבוק האישי של הנתבעת אשר מהדהדים את אותה כתבה אולם בעיני, אין בכך כדי לייחס לביטויים אלה משמעות אחרת, מעבר לפרשנותם הסבירה, והרושם אותו הם מעוררים אצל הקורא. בפרסומים אשר הובאו לעיל, אשר יש לפרשם כמקשה אחת ומתוך הקשרם, עולה תמונה לפיה התובע 1 עובר עבירה אתית חמורה ומסוכנת - כוונת מכוון להטעות. מהטקסט ניתן להבין כי כך פועל התובע, בין השאר, כאשר הוא מטפל בתחום רגיש ופרוץ שעה שאינו מוסמך לכך. כמו כן מובן מפרסומים אלה, כי דעתה של הנתבעת שלילית מאוד באשר לתובע ולמעשיו. פרשנות זו של הפרסומים מעלה מסקנה ברורה לפיה מדובר בפרסומים המהווים לשון הרע, שכן יש בהם כדי לקיים את דרישות סעיף 1 לחוק. די בקריאת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

התגובות אשר נכתבו לאחר פרסום הכתבה כדי להראות כיצד היא נתפסה בעיני חלק הקוראים אותה, ומדובר בתגובות אשר חלקן קשות ומעליבות.

36. משכך, מדובר בפרסומים המהווים "לשון הרע" בעיני, ובאופן ברור. נוכח היותה של הנתבעת עיתונאית, אפנה כעת לבחון האם מדובר בפרסומים מוגנים, החוסים תחת הגנת "עיתונאות אחראית" תוך בחינת כל אחד מהם במבחנים אשר פורטו בסעיפים 28 – 32 לפסק דין זה ביחס לכל פרסום. אציין כבר עתה כי ניתן לראות את התפתחות שלושת הנרטיבים שפורטו לעיל על פני רצף הנע בין פרסום מספר 1, עובר בפרסומים 2 ו-3 ועד לפרסום מספר 4.

ככל שהעמקתי בניתוח הפרסומים על רצף הנרטיבים שפורטו לעיל, הגעתי לכדי מסקנה כי פרסומים 1-3 הינם פרסומים מוגנים, ולהלן נימוקי:

37. השלב השני - האם מדובר בפרסומים מוגנים?

ראשית אציין כי לא יכול להיות ספק בעובדה לפיה קיים עניין ציבורי משמעותי בפרסומים 1-3. מעבר לעניין ציבורי משמעותי הקיים כל מקום בו אדם מפרסם את מרכולתו או את השירותים אותם הוא מספק באופן המקיים חשד שאינו אותנטי ושיש בו כדי להטעות, חשיבות מיוחדת קיימת מקום בו קיימים פערי כוחות בין נותן השירות למקבלו הפוטנציאלי. בנקודה זו אבהיר כי מצאתי לקבל באופן מלא את טענת הנתבעת לפיה התובע 1 מציע גם שירות אשר יש בו גוון טיפולי וכל טענה אחרת אשר נשמעה מפי באי כוחו – הינה טענה מיתממת, המהווה פרשנות החוטאת לאופי השירות ולהשפעתו על לקוחותיו של התובע 1. לא רק שהתובע 1 השתמש במונח "טיפול" במספר פרסומים אשר צורפו לכתב התביעה, לא רק שהתובע 1 משתמש במונח זה בתצהירו (בין השאר במונחים "תרפיה" "טיפול" ו"ריפוי" בס' 13, 21, 23, 34, 44 לתצהירו), לא רק שכתב התביעה משתמש במושג זה (וראה סעיף 43 לכתב התביעה לפיו התובעים 1 ו-2 הם "מנחי טנטרה ומטפלים במיניות מודעת" – אולי טעות קולמוס, ולא בכדי), אלא גם שעדות רבות אשר הגישו תצהיריהן וכן העידו מטעם התביעה, התייחסו אל החוויה אותה עברו אצל התובע ואת המפגש עמו כמפגש אשר מטרתו ריפוי והוא בעל אלמנטים טיפוליים. בעיני, התובע 1 מציע שירות אשר בחלקו לפחות עוסק בתהליך טיפולי, ומשכך, קיים פער כוחות מובנה בינו לבין מקבל השירות הפוטנציאלי.

38. פער כוחות זה מחדד את קיומו של עניין ציבורי הקיים בפרסום אותנטי ומהימן של השירות ושל הכשרותיו של נותן השירות. וביתר שאת- מקום בו הטיפול המוצע אוחז מרכיבים אשר יש בהם רגישות מיוחדת, דוגמת התחום המיני והאינטימי. לא יכול להיות ספק, ואף התובע 1 מסכים (ראה ס' 78 לתצהירו), כי מדובר בתחום אשר הפך ל"שטח הפקר". משכך, יש חשיבות עליונה בפרסומים אשר מטרתם להזהיר את הציבור מפני סכנות פוטנציאליות האורבות, בין השאר, נוכח היעדר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-01-24673 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

רגולציה וקיומם של אנשים העוסקים בתחום ללא הכשרה מתאימה. משכך התנאי הראשון הדרוש לשם הוכחת קיומה של ההגנה – מתקיים גם מתקיים.

39. באשר לתנאי הנוגע למהימנות מקורותיה של הנתבעת ועומק המחקר העיתונאי שביצעה - הפרסום הראשון הינו כתבה אשר פורסמה בבלוג הנתבעת. הנרטיב הבולט בפרסום זה, הינו השימוש בתואר "דוקטור" באופן אשר יש בו כדי להטעות, וזאת מתוך מטרת התובע 1 למשוך אליו יותר לקוחות – מטופלים פוטנציאליים. בכתבה מודגש הפער בין השימוש בתואר זה שהינו תואר פורמלי ומוכר על ידי הממסד הרפואי ונתפס בציבור כתואר המאפשר טיפול רפואי בבני אדם, להכשרות בהן אוחז התובע 1. הודגש בכתבה, כי התובע 1 זכאי להשתמש בתואר "דוקטור", אולם ככל שהוא לא מוסיף לתואר זה את התיאור DVM אשר מבהיר כי תואר הדוקטורט שלו עוסק ברפואת בעלי חיים ולא ברפואת בני אדם, יש בכך כדי להטעות את הציבור. דומני, כי פרסום זה הינו פרסום מוגן וזכותה, שלא לומר חובתה של הנתבעת, במסגרת תפקידה – להצביע על הבעייתיות המגולמת בשימוש בתואר "דוקטור" מקום בו קיים פער בין משמעותו של תואר זה כפי שהוא נתפס בציבור ובין אופי ההכשרות בהן אוחז התובע, הרלוונטיות לתחום במסגרתו מוצע השירות. באין מחלוקת לפיה קיימים פרסומים המציגים את התובע 1 כאוחז בתואר "דוקטור" ללא הציון התואר המפורש – DVM אשר מבהיר כי מדובר בדוקטור לוטרניריה (ראה עמ' 56 לפרו' ש' 19 – 22, ראה הקישור למבנה התובעת 3 אשר צורף לפרסום הרביעי) ובאין מחלוקת כי ייתכן ויש בשימוש בתואר זה כדי להטעות (ראה דבריו הכנים של התובע 1 בעמ' 74 ש' 1 – 26 וכן בעמ' 75 ש' 11 – 21 לפרו') הרי שניתן לקבוע כי נרטיב זה אשר מפורט בכתבה נסמך על מקורות מהימנים ומאומתים.

40. באשר לנרטיב העוסק בהעדר הכשרה "מוכרת" של התובע, יצוין, כי בפרסום זה מתייחסת הנתבעת כלפי ההכשרות בהן אוחז התובע ככאלה אשר אינן "מוכרות", וזאת בפער מהשימוש בתואר "דוקטור" אשר הינו הכשרה פורמלית. השאלה האם מדובר בהכשרות "מוכרות" או שאינן "מוכרות" הינה שאלה שאין מקום לבררה כאן, כפי שצינתי בס' 19 לפסק דין זה. תמיד יכולה להישאל השאלה, מי הוא הגורם אשר אמור "להכיר" באותן הכשרות, אולם לא ניתן להתעלם משתי עובדות אשר אינן שנויות במחלוקת- מחד, הכשרותיו של התובע אינן "מוכרות" על ידי רשויות המדינה (ובכללן – משרד הבריאות והממסד הרפואי) ככאלה המקנות לו היתר להיות "מטפל", אולם מאידך – מדובר הכשרות לטיפול בבני אדם, ולא בחיות. משכך, לא ניתן לומר כי הפרסום בכתבה לפיו התובע אינו אוחז בהכשרות "מוכרות" בפער מהתואר "דוקטור", הינו פרסום אשר מבוסס על מקורות שאינם מהימנים.

41. באשר לנרטיב השלישי, בדבר היותו של התחום פרוץ ונעדר פיקוח – אף עובדה זו אינה שנויה במחלוקת. אכן, קיים קישור המובא בגוף הטקסט המהווה רמיזה לסיכון של ביצוע עבירות מין ("נגיעות", "הטרדות") במסגרת אותו "טיפול מיני אלטרנטיבי" אולם תוכן זה אינו מתייחס

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

באופן ישיר לתובע 1 אלא מוצג כסכנה מסתברת נוכח היעדר הסדרת תחום זה כאמור – סכנה אשר גם התובע 1 מסכים כי קיימת. המשפטים העוסקים בסיכונים הקיימים בתחום הטיפול המיני ובסיכון לביצוע עבירות מין, מופיעים כקישורים לכתבות אחרות, באופן מובחן ובצבע שונה אשר אינו מייצר קשר הכרחי בין מעשים אלה לתובע 1 כשלעצמו. הקורא יכול להבין כי מדובר בתוכן המהווה הרחבה וכי הנתבעת אינה קושרת בפרסום זה, בין התובע לבין ביצוע עבירות מין כאלה או אחרות. גם נרטיב זה, בדבר היעדר פיקוח על תחום עיסוקו של התובע, הינו נרטיב מוגן, ואין מחלוקת כי הוא מבוסס על מקורות מהימנים.

42. מילה נוספת יש להקדיש לתמונה אשר צורפה לכתבה, בה נראים גבר ואישה מחובקים, כאשר האישה יושבת על הגבר, בקדמתו של מה שנראה כמזרון המשמש לפעילות כלשהיא. מדובר בתמונת "אווירה" אשר תחתיה נכתב "סדנת טנטרה" אף כי אין בהכרח כל קשר בינה לבין פעילותו של התובע וברור כי "סדנת טנטרה" אינה עוסקת אך ורק בחיבוק כשלעצמו. אציין כי נכתב כי מדובר בתמונת אילוסטרציה כך שניתן להבין כי אינה קשורה ישירות לנושא הכתבה.

43. באשר לטון הפרסום וקיומו של תום לב- אף כי טון ונוסח הכתבה הינו בעל דוק ביקורתי ושלילי, לא מצאתי כי הוא פוגעני או מבזה או בלתי מאוזן. כן יודגש כי תגובתו של התובע הובאה בהרחבה בסיום הכתבה וכלשונה.

44. יש לציין כי בכתבה עצמה, מודגשת העובדה לפיה תובע 1 הינו אכן בעל השכלה פורמלית כוטרניר וזכאי לתואר "דוקטור", וכי הבעייתיות במעשיו נעוצה בשימוש בתואר על רקע עיסוקו כמטפל בתחום המיני ובבני אדם. כן מוצגת בכתבה התופעה הכללית של שימוש בתואר אקדמי באופן מטעה – לטענת הנתבעת. מדובר בכתבה אחת מתוך סדרה של כתבות העוסקות בבעלי מקצוע המשתמשים בתארים אקדמיים כאלה ואחרים אשר אינם תואמים את השירות אותם הם מציעים – לשיטת הנתבעת (ראה נספח 3 לכתב התביעה).

45. מכל האמור לעיל מצאתי לקבוע כי מדובר בפרסום מוגן, שכן יש בו עניין ציבורי משמעותי, הוא נסמך על מקורות מהימנים, תגובתו של התובע 1 מובאת בו בהרחבה וכן מדובר בפרסום שנעשה בתום לב, בהיותו חלק משורת פרסומים אשר מטרתם להגביר את ערנות הציבור באשר לקשר שבין הכשרות ותארים אקדמאיים בהם משתמשים נותני שירות מסוימים, לשירות אותם הם מעניקים בפועל.

46. פרסומים 2 ו-3

פרסומים אלה הינם למעשה "הדהוד" של הפרסום הראשון בעמוד הפייסבוק האישי של הנתבעת. כפי שפירטתי לעיל, אותה הגנה רחבה חלה, לטעמי, גם על הפרסומים אותם פרסמה הנתבעת בעמוד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

הפייסבוק האישי שלה, נוכח היותה של הנתבעת עיתונאית ונוכח הקשר הבין הפרסומים. פרסומים אלה כוללים קישור לפרסום הראשון, את אותה התמונה וכן טקסט נוסף. פרסומים 1 ו-2 נעשו באותו יום, ופרסום מס' 3 – ביום שלאחר מכן.

47. לטעמי, דין פרסומים אלה, כדין פרסום מס' 1, מאחר וגם פרסומים אלה הינם פרסומים מוגנים בדיוק מאותם נימוקים אשר פורטו ביחס לפרסום הראשון. יחד עם זאת אציין כי ניכרת החרפת הטון הציני והביקורתי בו נוקטת הנתבעת, אשר באה לידי ביטוי בכך שנכתב "למי שעוד לא פגש את היופי הזה". כן, לא ניתן להתעלם מהעובדה כי מדובר בהצטברותם של 3 פרסומים, בשתי מדיות שונות ובשני ימים עוקבים אולם, לא מצאתי כי יש בכך כדי להוציא פרסומים אלה אשר מהותם הדהוד הפרסום הראשון, מתחולת ההגנה.

לסיכום עד כה, בחינת הפרסומים 1 – 3 מעלה כי מדובר בפרסומים הוגנים, ולא בלתי מאוזנים ועל כן הם אינם מהווים פרסומי דיבה.

48. הפרסום הרביעי – הנוגע לתובע 1 ולתובעת 3

הפרסום הרביעי הינו פוסט אשר פורסם בעמוד הפייסבוק של הנתבעת, אשר עוסק בתובע 1 ובתובעת 3. אקדים ואומר כי לטעמי, אין מדובר בפרסום מוגן לאחר שמצאתי כי לא ניתן להחיל עליו את הגנת "עיתונאות אחראית" שכן לטעמי מדובר בפרסום שאינו הוגן, ואינו מאוזן. הפרסום הובא לעיל להלן, והוא כולל טקסט, וקישור לתמונה, בה נראה תרשים בעלי התפקידים בתובעת 3, כאשר התובע 1 מופיע בו כאשר לצד שמו התואר "ד"ר" כאשר הוא מוקף בעיגול, אולם ללא ציון העובדה כי הוא דוקטור לוטרניריה. בהמשך לאמור לעיל, בחינת השלב הראשון הנדרש לשם הקביעה האם מדובר בפרסום "לשון הרע" ביחס לתובע 1 ולתובעת 3 מעלה, כי לא יכול להיות ספק לפיו יש בפרסום כדי לשים את התובע 1 והתובעת 3 מטרה לשנאה, בוז או לעג, לבזותם ולפגוע במשלה ידם. קריאת תוכן הפוסט מעלה כי הנרטיב המרכזי בפוסט זה אינו רק שלושת הנרטיבים המוגנים אשר נזכרו לעיל, כי אם קשר של התובע 1 אל אנשים נוספים אשר ביצעו לכאורה מעשים פסולים עד כדי עבירות מין ממש, במסגרת פעילותה של התובעת 3 ועמדתה של הנתבעת באשר להגדרתו של התובע 1, כבעל תפקיד בתובעת 3, כמי אשר ייטול חלק בהסדרת התחום.

49. עיון בתגובות אשר פורסמו לפרסום הרביעי אינה משאיר מקום לספק כי מדובר בפרסום אשר יש בו כדי לבזות את התובעים ולשים אותם, ובמיוחד את התובע 1 – ללעג, בוז ושנאה. בתגובות אלה קרוי התובע 1 כחלק מ"חבורת סוטים ונצלנים", כאלה ה"מחללים נפש", "כוכבים שחורים" ועוד.

50. אמנם, הנתבעת טענה כי בפרסומיה לא נאמר במפורש כי מי מהתובעים מבצעים עבירות מין במטופלות (ס' 30 לכתב ההגנה) אולם לטעמי- הפעם תורה של הנתבעת, להביע עמדה מיתממת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

הנרטיב לפיו התובע הינו חסר כל הכשרה ועוסק בפעילות אשר היא פסולה, פוגענית ואף אינה חוקית, עולה באופן ברור מתכן הפוסט בין השאר, בכך שבפוסט נקשרים התובעים 1 ו- 3 עם שני אחרים אשר, לטענת הנתבעת עסקו ב"נגיעות" ו"הטרדות" באופן אשר אינו מעלה רק חשד שכוזה, אלא קשר עובדתי של ממש. כמו כן, מתייחסת הנתבעת לתובע 1 כמי ש"אין לו כל הכשרה לטיפול באנשים", אמירה שהיא כשלעצמה אינה נכונה, שכן כבר הוכח, כי לתובע 1 הכשרות שונות לטיפול בבני אדם – להבדיל מקיומה של "הכשרה מוכרת", לשיטת הנתבעת. גם בעדותה בפני, העידה הנתבעת כי הוא רואה את התובע 1 ושני האנשים הנוספים, ככאלה המבצעים מעשים אסורים ולכן, יש בכך כדי להשליך על ניסיונות ההסדרה של התחום במסגרת התובעת 3:

אני מתכוונת לזה שהאנשים האלה, בודהי דנה שהוא אדם פוגעני, אלון גושן שמתעסק באוננות לנשים שמגיעות אליו, יושבות על כיסא של גינקולוג והוא מאונן להן, וד"ר סוג'יי שהוא בכלל וטרינר, הם אלה שרוצים לאסדר את התחום, והאירוניה אכן מתה, כי האנשים האלה שמחזירים אצבעות לנרתיקים של נשים שעברו תקיפות מיניות לא יכולים לאסדר את התחום, מי שצריך לאסדר את התחום זה משרד הבריאות. והאסדרה היחידה היום קובעת (קפיצה בהקלטה) לא נוגע במטופלת.

(עמ' 125 – 126 לפרו').

51. לטעמי, בפוסט זה ניכרת החרפת הטון הביקורתי והשלילי של הנתבעת כלפי התובעים 1 ו- 3, עד כדי השתלחות של ממש. ביטויים כגון "האירוניה מתה", ביחס לרצונו של התובע 1 לעסוק בהסדרת התחום במסגרת פעילותו בתובעת 3. השימוש בתואר "שלושה כוכבים", כאשר אחד מהם הוא התובע 1 אשר בין השאר הוא "מומחה טנטרה" (המירכאות במקור – נ.נ.), מה שהוגדר על ידי הנתבעת כ – "סדנאות בעירום ושאר הכיפים". הפוסט מסתיים במילים "אלה יסדירו. ברור". לפוסט צורף קישור לתמונה בה מפורט תרשים בעלי התפקידים בתובעת 3. בתרשים זה, לתואר "ד"ר" לא נלווה תיאור המפרט כי התובע 1 הינו וטרינר (DVM). יודגש, כי אין מחלוקת לפיה הקישור לתמונה אשר צורפה לפוסט נלקח מארכיון במרשתת, אשר בו אוכסנה תמונה ישנה אשר הופיעה באתר התובעת 3, ולא לאתר התובעת 3 עצמו. לטענת התובע 1 וכן עד מטעמו, מדובר בתמונה אשר בה אכן נפל חוסר דיוק לעניין תוארו של התובע 1, והיא הוסרה כעבור שבועות מספר מהאתר של התובעת 3 (עמ' 39 ש' 3 – 5 לפרו') לבקשת התובע 1, ובמקומה פורסמה תמונה הכוללת את התואר וטרינר.

52. אכן, פרסום התמונה כשלעצמה, בה מוצג התובע 1 כ"ד"ר" ולא כ"ד"ר לוטרינריה", אינה מהווה לשון הרע, בהמשך לנימוקים אשר פורטו ביחס לפרסומים 1 – 3. מדובר בתמונה אשר יש בה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

כדי להטעות ביחס להכשרתו הרלוונטית של התובע 1 ואחת היא, האם מדובר בתמונה אשר פורסמה למשך מס' שבועות בלבד ולאחר מכן תוקנה. בהחלט קיימת אפשרות, כי היו מי אשר נחשפו לתמונה זו והסיקו ממנה כי התובע 1 הוא בעל דוקטורט בתחום הרלוונטי לטיפול מיני, באופן אשר נותן משנה תוקף לפעילותה של התובעת 3, כאכסניה להסדרת התחום.

53. העובדה לפיה מצאתי לקבוע כי התוכן אשר פורסם בפוסט זה מהווה לשון הרע, נובעת מיישום תנאי תחולת ההגנה בדבר "עיתונאית אחראית" על פוסט זה, המעלה כי כמעט בכל התבחינים הנוגעים להגנה – אין הפוסט עומד. מצאתי כי מדובר בפוסט אשר לא הוכח כי הוא מבוסס על ראיות מספקות או מהימנות. לא השתכנעתי כי מאחוריו עומד מחקר מקיף ומעמיק, לא הוכח כי ננקטו אמצעים סבירים, או אמצעים כלשהם, לשם אימות העובדות הכתובות בו. נוסף לזאת, מצאתי כי אופי הפרסום הינו פוגעני מעבר לנחוץ, ושלא נעשה בתום לב, וכן כי לא ניתנה לתובעים 1 ו- 3 זכות תגובה לפרסום באופן אקטיבי:

54. פרסום המייחס למאן דהוא ביצוע מעשים פליליים, לא כל שכן חשד למעשים פליליים בתחום המיני, הינו פרסום חמור, אשר צופן בחובו פוטנציאל נזק של ממש לנושא הפרסום. משום כך, נוכח העובדה לפיה מדובר בפרסום המייחס לתובע 1 חשד למעורבות במעשים פסולים ופליליים הנוגעים לעבירות מין, ולתובעת 3 חשד כי במסגרת פעילותה נעשה ניסיון להסדיר פעילות שכזו, היה על הנתבעת להביא ראיות משמעותיות לשם הוכחת ההגנה, ואף מעבר לרף הראייתי הדרוש בהליך אזרחי:

לצורך הגנה של אמת בפרסום בתביעת לשון הרע, נקבע כי "עשוי הנתבע להידרש להביא כמות הוכחה, שמידתה תעמוד ביחס מתאים לרצינות תוכן הדיבה", וככל שהדיבה חמורה במיוחד – "היא מחייבת הבאת כמות ראיות רבה יותר מהנדרשת במשפטים אזרחיים רגילים" (ע"א 670/79 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מזרחי, פ"ד מא(2) 169, 187-186 (1987)). הלכה דומה נקבעה לעניין הוכחת טענת מירמה בהליך אזרחי: "כמות הראיות ורף הראיות הנדרש לגבי טענת מרמה, אשר לה גוון מעין פלילי, הם גבוהים יותר ועל בית המשפט לבחון את הראיות בזהירות ובקפדנות" (ע"א 7456/11 בר נוי נ' מלחי, [פורסם בנבו] פסקה 15 (11.4.2013)). בע"א 475/81 זיקרי נ' "כלל" חברה לביטוח בע"מ, פ"ד מ(1) 589, 598 (1986) ננקט ניסוח מרחיב יותר, לפיו: "הצד, שעליו רובץ הנטל להוכיח עובדות המטילות על יריבו סטיגמה של ביצוע עבירה פלילית, חייב לעשות זאת באמצעות ראיות בעלות משקל רב וכבד יותר ממה שדרוש במשפטים אזרחיים רגילים".

ע"א 7426/14 פלונית נ' אורי דניאל (נבו, 14.3.2016) פסקה 77, וכן, ראה הדין בנקודה זו ב - אורי שנהר, דיני לשון הרע (2024) בעמ' 448.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

כך נכתב ביחס להוכחת ההגנה בדבר אמיתותו של הפרסום אולם לטעמי, הדברים יפים גם בכל האמור להוכחת קיומה של הגנת "עיתונאות אחראית". דווקא משום שהפרסום מייחס לתובעים מעשים חמורים, עד כדי ביצוע עבירות מין, מוטל על הנתבעת נטל מוגבר להוכיח כי פרסומיה מבוססים על מחקר מעמיק ויסודי, מקיף ומהימן. לשם הוכחת קיומו של אותו מחקר מעמיק ויסודי, היה על הנתבעת להצטייד בראיות, אולם היא לא הגישה אף ראיה להוכחת המחקר שביצעה באשר לקשר שבין התובע 1 לחשד לקיומם של מעשים פליליים בתחום עבירות המין אותם ביצעו לכאורה אחרים או שבוצעו במסגרת פעילות התובעת 3.

55. ויודגש - מחדלה של הנתבעת להביא ראיות למחקר אחראי שבוצע על ידה נוגע רק לנרטיב העוסק באותו חשד לביצוע עבירות מין - "הטרדות", ו - "נגיעות", אף שהפוסט אינו מייחס חשד זה לתובע 1 באופן ישיר. לא ניתן להתעלם מהקשר אותו קושרת הנתבעת בפוסט זה, בין אותם אנשים אשר לכאורה נהגו באופן שלילי או פוגעני לבין התובע 1 - אלה אותם "שלושת הכוכבים", אשר היו מעורבים בהקמת התובעת 3. בהמשך לאמור בסעיף 29 לפסק דין זה, על טוען טענה בדבר עומק המחקר העיתונאי אותו ערך, להצטייד במסמכים התומכים בטענתו, ולא לטעון אותה בהבל פה ובאופן כללי בלבד.

56. הנתבעת לא הניחה לפני אף לא בדל ראיה באשר למחקר אותו ביצעה. לטענתה, שוחחה עם עשרות נשים אשר דיווחו כי התובעים 1 – 2 מתפרנסים מהחדרת אצבעות לאיבר המין הנשי ומקיום יחסי מין עמון, אולם לא הציגה כל ראיה באשר למחקר זה:

"זה בכלל לא משנה כי אני דיברתי עם עשרות נשים שהיו אצלו בסדנאות, בטיפולים פרטניים ושמענו כאן עדויות, ושמענו את השניים האלה מדברים והם מתפרנסים מהכנסת, מהחדרת אצבעות לנרתיק של נשים ומלשכב איתן. מר כהן צדק שוכב עם המטופלות שלו. שוכב עם המטופלות שלו."

(עמ' 110 שי' 4 – 8 לפרו').

ובהמשך:

אחת מהנשים סיפרה לי שאחד מהדברים הכי גרועים שהיא עברה בסדנה כזו, שהייתה עם עוד 30 נשים, שכולם היו בעירום לפחות בחלק התחתון שלהם, כשהם למדו לאונן לעצמן, זה איך כהן צדק מסתובב ומדייק אותן בפעולה הזו. מדייק אותן בפעולה הזו. ב- "cosmic lovers" יש כל הזמן סדנאות בעירום, בחצי עירום, לא בעירום, לא לחינם קוראים לזה מרחב בטוח. לא צריך להיות מרחב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

בטוח אם אין ערום במקומות האלה. ה-cosmic lovers הוא כולו לכיף, הוא כולו לכיף, האנשים האלה, השניים האלה שהם מאוד מאוד מרכזיים בעולם הזה של הטנטרה, הם אנשים שיש הטוענים, ויש הטוענים שכיוון שזה לא מוסדר וזה עוסק כל הזמן במין ובנגיעה באיברים מאוד מאוד אינטימיים של נשים, שמדובר בפעילות מינית, אני מאוד משתדלת כאילו להיזהר עם הדבר הזה, של אנשים גברים מבוגרים עם נשים צעירות ופגועות, שהמטרה שלהם היא מין לשמו באצטלה של טיפול. אחת הבעיות של כל העולם הזה, זה האצטלה של הטיפול. כי אם הם היו אומרים אנחנו עושים "cosmic lovers" סדנאות של כיף וסבבה ואנחנו מאוננים אחד לשני ומחדירים אצבעות, הכל בסדר. ברגע שהאצטלה פה היא אצטלה של טיפול מיני, יש פה בעיה ובעיה גדולה. כל הנושא של איסתא והכתבות על איסתא, זה הם. יש עכשיו סדרה של נטפליקס עליהם. יש המון אנשים שנפגעו, ארג'ונה כזה, אדם שהתאבד בגלל הטענה לפוגענות. כל הפעילות שלהם היא פעילות בעירום או חצי עירום, גם זו שתבעה אותו, הבחורה שתבעה אותו.

(עמ' 121 – 122 לפרו').

57. הנתבעת לא הגישה כל רשימה, מסמך או תיעוד למחקר אותו ביצעה. לא הונחו ראיות כלל בכל הקשור לאופיין הלקוי או השנוי במחלוקת של ההכשרות בהן אוזו התובע 1. לא הוגשו ראיות כלל באשר למחקר אותו ביצעה התובעת בכל האמור לתובעת 3 ולעובדה כי הסדרת התחום נעשית באופן לקוי, להבדיל מהטלת דופי א – פריוריות בפעילות התובעת 3, נוכח מעורבותם של אותם "שלושת כוכבים" בהקמתה (ראה והשווה ע"א (ת"א) 69724-05-19 הדס שטייף נ' נתן זהבי (נבו), 30.6.2020), פסקה 19).

58. ויודגש, המחקר אשר היה אמור להיעשות במישורים אלה, אינו מצריך חשיפת מקורות. גם בכל האמור להוכחת קיומו של מחקר עיתונאי מעמיק ואחראי באשר לחשד לביצוע מעשים פסולים על ידי התובע 1, במסגרת פעילות התובעת 3, ניתן היה להוכיח מחקר שכזה גם ללא חשיפת שמותיהם של אותם מקורות או פרט מזהה כל שהוא לגביהם. הנתבעת לא תיארה את המחקר אותו ביצעה, כיצד בדקה את אמיתות המידע שהגיע אליה המבסס את פרסומיה בדבר "נגיעות" ו – "הטרדות" במובן השלילי, היא לא הוכיחה קיומו של תיעוד עדות כלשהי המתארת מצב בו התובע 1 "נגע" באופן פוגעני או ביצע "הטרדה", או כי במסגרת פעולתה של התובעת 3 התקיימה סיטואציה של פגיעה, ניצול או ביצוע עבירת מין. לא הוכח כי כנגד התובע 1 או התובעת 3 התנהל הליך משפטי כלשהו, אזרחי או פלילי, המייחס להם מעורבות בביצוע מעשים כאלה (ראה והשווה ת"א (ת"א) 59951-01-22 אבנר הופשטיין נ' פוליטיקלי קוראת (ע"ר) (נבו), 17.12.24), פסקאות 120 – 124).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

59. ייתכן, כי הנתבעת חשה כי אין לה צורך להניח תשתית ראייתית קונקרטיה לטענותיה, משום שדי בדבריהם של התובעים והעדים מטעמם כדי להוכיח כי מעשיהם מהווים מעשים פסולים ועברייניים. דעתי אינה כדעת הנתבעת בעניין זה. כל עדי התביעה אשר העידו בפני, ציינו כי הטיפול (וכאמור – לטעמי מדובר בהליך טיפולי) אותו קיבלו מהתובע 1 היה טוב ומטיב. חלק מהעדים אף תיארו אותו ככזה אשר תרם להם ושיפר את איכות חייהם באופן ניכר. אף אחד מהם לא דיווח על חוויה של ניצול, הטרדה או כפיה. לעצם קיומם של תרגולים בעירום לא יוחסה חשיבות גדולה מידי, או פוגענית כשלעצמה. כל העדים העידו כי הטיפול נעשה מתוך הסכמה מלאה ומודעת. עמדה זו לא הובאה באף אחד מפרסומיה של הנתבעת, כולל לא בפרסום הרביעי ומשכך, איני סבורה שיש בראיות אשר הונחו בפני כדי להוות בסיס ראייתי מספק התומך בטענותיה של הנתבעת.

60. למעלה מהצורך אציין, כי העדים אשר העידו בפני הינם אנשים ונשים אשר נחו בעיני ככאלה המבינים היטב את מהות הטיפול אותו קיבלו מהתובע 1 ולטענתם, נתנו הסכמה מלאה ומודעת לאותם הליכים. מדובר באנשים ונשים משכילים, חלקם באו מעולמות הטיפול הפורמלי עצמו, אשר בחרו להיעזר בשירותיו של התובע 1 מתוך הכרה ובחירה מלאה. עמדתה של הנתבעת לפיה מדובר במצב בו היה קיים פער כוחות בין התובע 1 לבין אותם עדים באופן השולל את הסכמתם לטיפול והופך אותו לטיפול בלתי לגיטימי- הינה עמדה פטרנליסטית, שאין בידי לקבלה. ויודגש- בהחלט ייתכן, כי היו גם מקרים אחרים, בהם אירעו פגיעות מיניות במסגרת אותם פעילויות, אולם כאמור, לא הוצגו בפני ראיות כלשהן באשר למקרים כאלה כפי שנעשה במסגרת הליכים משפטיים אחרים אשר צוטטו לעיל. זאת אומר, אף שנתתי דעתי לקושי הברור בחשיפת עבירות מין ובהבאת ראיות בנושא רגיש זה.

61. כך, גם באשר להיעדר כל ראיה למחקר עיתונאי אחראי באשר לפעילות התובעת 3. הנתבעת בפרסומה יוצאת מנקודת הנחה, כי העובדה לפיה "שלושת הכוכבים" היו מעורבים בהקמתה, שוללת את לגיטימיות פעילות ההסדרה אשר נעשו במסגרת פעילותה של התובעת 3 אולם לטעמי, מסקנה זו אינה תחליף למחקר מהימן ואחראי בנקודה זו. ייתכן, כי חרף הפגמים אשר נפלו בהתנהלות התובע ושני האנשים הנוספים אשר "מככבים" בפוסט, לשיטת הנתבעת, עדיין מדובר בניסיונות הסדרה לגיטימיים ואפקטיביים אשר יש לעודד אותם, נוכח החלל הרגולטורי הקיים. משכך, על מנת להוכיח כי ביצעה מחקר מעמיק, מהימן ואחראי, היה על הנתבעת להראות כי קיים בידיה תיעוד של אותם נשים או גברים אשר "הוטרדו" וחוו נגיעות אסורות, כתוצאה מפעילות התובע 1 באופן אשר משליך על לגיטימיות התובעת 3 וזאת- לא עשתה הנתבעת. אין בעדותם של התובעים והעדים מטעמם כדי להוכיח את טענות הנתבעת.

62. מסקנתי בדבר היעדר תחולתה של ההגנה מתחדדת, בשים לב לעובדה לפיה התוכן האמור בפוסט מנוסח בלשון חד משמעית, כזו המתפרשת כהצגת תמונת מצב עובדתית לחלוטין. אין

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

בטקסט כל אמירה מסייגת באשר לקיומו של "חשש" או "חשד" לביצוע עבירות מין על ידי התובע 1 או בתובעת 3, וכן אין כל אמירה לפי מדובר בהבעת דעתה של הנתבעת. עובדה זו מעמידה באור חמור יותר את היעדר מתן זכות התגובה לתובעים 1 ו-3 לאמור בפוסט. נכון לומר, כי הפרסום ברשת החברתית "פייסבוק" כמוהו כפרסום בכיכר עיר, כזה אשר מזמין דיון והחלפת דעות ובכלל זאת גם תגובת נשוא הפרסום (רעא 1239/19 יואל שאול נ' חברת ניידלי תקשורת בע"מ (נבו, 8.1.2020). אולם לטעמי, אין בכך כדי להצדיק אי מתן זכות תגובה לפוסט בהתאם לדין כלומר- בגוף הכתבה ובזמן סביר.

63. כפי שפורט לעיל, הנתבעת אינה יכולה, מחד, ליהנות מהמוניטין שלה כעיתונאית אשר הינו משמעותי ורלוונטי גם כאשר היא מפרסמת פוסטים בעמוד הפייסבוק האישי שלה, אולם מאידך - להתפרק מחובותיה העיתונאיות כאשר היא מפרסמת במדיה זו. כבר נפסק, כי זכות תגובה אפקטיבית הינה פניה אל נשוא הפרסום בבקשת תגובתו טרם הפרסום או זמן סביר לאחריו, ופרסום התגובה בגוף הפרסום (ראה והשווה ע"א (מרכז) 38795-07-22 בני קצובר נ' עיתון ידיעות חרונוט בע"מ (נבו, 23.1.2023), פסקאות 40 - 50) וזאת הן אם מדובר בפרסום עובדתי או פרסום אשר במהותו הוא הבעת דעה. החובה לקבלת תגובה אפקטיבית מנשוא הפרסום מפורטת הן בתקנון האתיקה של לשכת העיתונאות והן בפסיקה העוסקת בהגנת עיתונאות אחראית (דני"א דיין, פסקה 76 לפסק דינו של כב' הנשיא גרוניס). מניתוח הפסיקה לעניין זה עולה, כי ככל שהמרכיב העובדתי, להבדיל ממרכיב הבעת הדעה, הינו דומיננטי בפרסום – כך גוברת חשיבותה של חובת המפרסם לדאוג ליזכות מתן תגובה באופן אפקטיבי (ראה הסקירה בת"א 47896-11-21 דיין ואח' נ' מחאמיד ואח' (נבו, 21.4.24), פסקאות 74 – 78).

64. הפוסט שהינו הפרסום הרביעי אינו מפנה לפרסום הראשון, בו ניתנה תגובת התובע 1 ולו באופן חלקי ולתובעת 3 לא ניתנה זכות תגובה כלל. לתובע 1 לא ניתנה הזכות להתייחס לתרשים המציג אותו כ"ד"ר" ולקשר אשר נעשה בינו לבין אחרים אשר לכאורה היו מעורבים בביצוע עבירות מין. אכן, תגובה פורסמה באופן עצמאי, ולאחר שפורסמו לפוסט תגובות אחרות רבות: התובעת 3 פרסמה את תגובתה לפוסט בתגובה אשר שורשרה לפוסט וגם התובע 2 היה מבין המגיבים אולם לטעמי, אין בכך כדי לשחרר את הנתבעת מפרסום תגובתם של התובעים 1 ו-3 בגוף הפרסום עצמו, ממש כפי שנעשה בפרסום הראשון. לטעמי, עמדה הרואה בפרסום תגובה עצמאית לפוסט ככזו העונה על דרישת התגובה כחלק מהגנת "עיתונאות אחראית", מהווה הרחבה של ההגנה באופן החוטא לאינטרס אשר נמצא בבסיסה. לא נכון להוציא את החובה לדאוג לתגובה מתחומו של העיתונאי ולהעביר דרישה זו אל כתפי נשוא הפרסום, בהיותו מודע או לא מודע לפוסט, באופן שרירותי. ישנו פער משמעותי בין פרסום התגובה בגוף הטקסט לבין פרסום תגובתו של נשוא הפרסום כאחת מיני תגובות רבות בשרשרת תגובות, כאשר מידת החשיפה של תגובה כזו מוטלת בספק. משכך, היעדר מתן זכות התגובה לפרסום הרביעי אינה הוגנת, והיא כשלעצמה, ולא רק - מוציאה את הפרסום הרביעי מתחולת ההגנה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

65. נוסף לזאת, נפסק כי שאלת מתן זכות תגובה לתובעים משליך באופן משמעותי גם על תום לבו של המפרסם (עניין קצובר, פסקה 49). גם מסיבה זו, בחינת תום ליבה של הנתבעת בעיני מעלה כי הוא לוקה בחסר. אין ספק כי הנתבעת מאמינה באופן סובייקטיבי בפרסומיה, אולם בחינת תום ליבה האובייקטיבי מעלה כי הפרסום הרביעי נובע מאגינדה ברורה ושאינה מוסתרת בה היא מחזיקה, כנגד התנהלותו של התובע 1, ומאמצי ההסדרה אשר נעשו במסגרת פעילות התובעת 3:

אני עונה לך מתוך כתיבה של 10 שנים ואני אומרת לך שאתה צודק. התחום הזה אינו מאוסדר בניגוד לרגולציה שקיימת על רופאים או על שיטת פאולה או על קופת חולים מכבי, שאומרת שמטפל לא יכול לשכב, רופא לא יכול לשכב עם המטופל שלו, בניגוד לחוק העונשין שאומר שכשמטפל שוכב עם המטופל שלו, עם המטופלת שלו, הוא צפוי ל-4 שנים בכלא. בנושא הזה האסדרה היחידה היא העובדה שאיט"ם לקחו על עצמם כבר לפני 40 שנה את האסדרה של הנושא. אני רוצה להגיד לך עוד משפט אחד, גם הנטורופתיים לא מאוסדרים היום וגם המדקרים הסינים וכל מה שקשור לנושא האלטרנטיבי לא מאוסדר. 10 שנים אני כותבת על זה, 10 שנים אני כותבת על זה, אני חושבת שהרגולטור שלנו מאוד חלש, הרגולטור פה הוא משרד הבריאות, הוא מאוד חלש. אם היה לנו רגולטור חזק, אם הייתה רגולציה, אסדרה אמיתית, השניים האלה היו יושבים בכלא. התובעים היו יושבים בכלא היום. הם לא היו יושבים פה.

(עמ' 90 ש' 8 – 22 לפרו').

ובהמשך:

אני נסעתי בין 2000 וקצת ועד לקורונה, הגעתי לאשרם של אושו למעלה מ-10 פעמים. אני בעיקרון בודהיסטית ואני עושה ויפאסנה ואני נוסעת כל שנה, נסעתי, כל שנה לעשות לי ויפאסנה באשרם של אושו. אני מכירה את זה מצוין. כשאנשים מגיעים לאשרם של אושו, בין היתר הם מתנסים בכל מה שמציעים שם וחלק מהם זה גם טנטרה. חלק מהסדנאות זה גם טנטרה. אני מכירה את העולם הזה לפני ולפנים, היטב, עוד הרבה לפני שהתחלתי לכתוב עליהם. איום ונורא.

(עמ' 117 ש' 24 – 32).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

66. לדעתה של הנתבעת, ככל שפעילותם של התובעים 1 ו- 3 אינם עומדת בסטנדרטים אשר מצאו את ביטויים בקודקס האתי של הממסד הרפואי הקונבנציונלי- הרי שהם אסורים, שלא לומר פליליים ופוגעניים. זוהי ראייה דיכוטומית ובינארית, בבחינת "שחור או לבן", שאינה מאפשרת קיומם של גווני ביניים אשר, כפי שהעידו בפני עדים ועדות רבים אשר סיפרו אודות פעילות התובע 1 והתובעת 3 - לא ניתן להתעלם מהם. בהחלט יש מקום לקיים דיון מעמיק ומאוזן באשר לנחיצותם של כללים אתיים אשר יסדירו תחום זה, אשר אינם מבוססים אך ורק על הסטנדרטים העומדים בבסיס הקוד האתי של הרפואה הקונבנציונלית. קצפה של הנתבעת יצא נוכח העובדה לפיה מי שהיו שותפים בכינון אותו קוד אתי, התובע 1 ביניהם, הם אנשים לא ראויים מניה וביה, מה שהופך את כל מהלך ההסדרה לפסול בעיניה, וזאת מבלי שהתרשמתי כי נערך כל דיון רציני ומאוזן באשר לתהליך ההסדרה, לקוד עצמו ולנכתב בו. ואדגיש - כל זאת אמרתי ללא כל התייחסות מהותית לקוד האתי כשלעצמו, ולעובדה לפיה קיימת זהות כמעט מלאה בין המסדירים לבין המוסדרים כלומר - לעובדה לפיה בעלי מקצוע מסוים, מסדירים את תחום פעילותם, ללא כל פיקוח או התערבות חיצונית - עובדה אשר אינה חפה מבעייתיות.

67. מבלי להביע כל דעה באשר לעמדתה האישית של הנתבעת ואמונתה הסובייקטיבית אשר אין ספק בעיני כי בבסיסה כוונה טובה וחשובה, היא אינה מצדיקה התעלמות מאלה אשר עלולים לשלם את המחיר בעבור פרסום כה חד משמעי, אשר מנוסח באופן לא מאוזן ואף משתלח, שאינו מבוסס על מחקר מקיף ומעמיק, ושנעשה ללא מתן זכות תגובה. היטיב לנסח כבי' השופט ל. גלברד, בעניין שטרן:

אגי'נדה עיתונאית שמבקשת לתמוך בקורבנות של עבירות מין ולהוציא את סיפורן לאור היא מבורכת. יש בה כדי לתרום לשיח הציבורי ולסייע לנפגעות אחרות בהיבטים שונים. אגי'נדה כזו, אין בה, עם זאת, כדי להצדיק התעלמות ממי שעשויים להיפגע מהפרסום תוך התפרקות מהחובות המוטלות על עיתונאות חוקרת זהירה. גם אם לנתבעים היו טעמים טובים ואפילו מצויינים להאמין לגרסת החיילת אין בכך כדי לפטור אותם - כמי שמבקשים לחסות תחת הגנת עיתונאות אחראית - מלשמור על "ראש פתוח" ולבחון את הדברים בעיניים ביקורתיות. לשם כך נועדה ההגנה על עיתונאות האחראית שבצילה מבקשים הנתבעים לחסות. זוהי הגנה שנועדה להגן על פרסומים של עיתונאות חוקרת רצינית, אחראית וזהירה. לא על פרסומים חפזים שלא נבדקו כנדרש.

(ענין שטרן, פסקה 124)

מכל האמור מצאתי לקבוע כי הפרסום הרביעי מהווה פרסום שהינו לשון הרע כנגד התובע 1 וכן כנגד התובעת 3 ולכן תביעתם באשר לפרסום הרביעי - דינה להתקבל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-01-24673 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

68. פרסום מס' 5 – רלוונטי לתובע 2

הפרסום החמישי נוגע רק לתובע 2, ופורסם ככתבה בבלוג אותו כותבת הנתבעת. מרכזו של הפרסום הינו הליך משפטי אשר ניטש בין התובע 2 לפלונית, אשר טענה, בתמצית, כי במסגרת טיפול אותו קיבלה מהתובע 2, פעל הוא כלפיה באופן פוגעני עד כדי ביצוע בה עבירות מין. אציון, כי פרסום זו בא לעולם ביום 14.3.23, לאחר פרסומים 1 - 4 וכן לאחר שהוגשה תביעתם של התובעים 1 ו- 3 לפני. לכתב התביעה המתוקן שהוגש והכולל את הפרסום החמישי צורף הפרסום עצמו (נספח 11) אשר צורף גם לתצהיר התובע 2. הפרסום אשר צורף כולל את תמונתו של התובע 2, כותרת וכותרת משנה, וכן גוף הטקסט ותמונה נוספת ששובצה בו, עליה ארחיב בהמשך. כן, בגוף הטקסט שובצו קישורים לפרסומים נוספים, אחד מהם - הפרסום הראשון נשוא פסק דין זה.

69. התובע 2, הן בכתב התביעה והן במהלך עדותו, נמנע מלהצביע על ביטויים קונקרטיים המהווים לשיטתו "לשון הרע", וניכר כי הוא מלין על המסר הכללי ועל אופייה של הכתבה. ראשית לכל ייאמר כי אין מחלוקת לפיה מדובר ב"פרסום", ובהמשך לנכתב לעיל, לא יכולה להיות מחלוקת לפיה יש בו כדי לגרום לתגובות שליליות כנגד התובע 2. זאת, בהמשך ובדומה לפרסומים הקודמים אליהם מתייחס פסק דין זה ומאותם נימוקים. ברור, כי מעשיו של התובע 2 מוצגים באור שלילי וכן ברורה נימת הביקורת של הכותבת – הנתבעת, על מעשים אלה.

70. בפרסום ניתן לקרוא שלושה נרטיבים מרכזיים: שני הנרטיבים האחרונים אשר פורטו בסעיף 34 לפסק דין זה: התובע 2 אינו מחזיק בהכשרה פורמלית להיות מטפל מיני, אולם הוא פועל כך במסגרת תחום אשר אינו מוסדר, באופן אשר יש כדי להוות סיכון. לנרטיבים אלה נוסף נרטיב נוסף, המתאר הליך משפטי אשר החל בתביעת לשון הרע אותה הגיש התובע 2 נגד פלונית, אשר מצידה הגישה תביעה שכנגד התובע 2 בגין עוולה של תקיפה מינית אשר אירעה, לטענתה, במהלך אחד המפגשים הטיפוליים ביניהם.

71. מצאתי לנכון לחלק את הפרסום החמישי לשני חלקים – החלק הראשון עוסק בשני הנרטיבים האחרונים אשר פורטו בסעיף 34 לעיל: היותו של התובע 2 חסר הכשרה מוכרת לביצוע טיפול מיני וכן העובדה לפיה תחום הטיפול המיני האלטרנטיבי פרוץ ונעדר הסדרה. החלקה השני של הכתבה עוסק בנרטיב השלישי, הוא ההליך המשפטי בו היה מעורב התובע 2. בין שני החלקים קיים קשר גומלין, שכן החלק השני מדגים את האמור בחלקה הראשון של הכתבה. יישום הדין אשר יסודותיו פורטו בהרחבה לעיל מעלה, בכל האמור לחלק הראשון של הכתבה, כי מדובר בפרסום מוגן, שכן יסודותיה של הגנת "עיתונאות אחראית" מתקיימים בחלק הראשון של הפרסום, ממש כבפרסומים 1 - 3. מדובר בפרסום אשר יש בו ענין ציבורי חשוב. התרשמתי כי הוא מבוסס על מחקר אמת כאשר רובו כלל אינו שנוי במחלוקת. נוסף לזאת, לא התרשמתי כי בפרסום ננקט טון פוגעני. אכן, עמדתה של הנתבעת באשר לתובע 2 ברורה. היא באה לידי ביטוי בכך שהמלים "לוחם אתיקה" המיוחסות לתובע 2 – מוסגרו במירכאות. כמו כן, עמדתה הביקורתית של הנתבעת עולה מקישורים אשר נשזרו בתוכן הכתבה המפנים לפרסומים אחרים העוסקים בבעייתיות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-01-24673 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

הקיימת בתחום זה. קישורים אלה אכן מכילים את המילים "נגיעות", "הטרדות" וכן "עיסוי איבר המין", אולם הקישורים מופיעים באופן נפרד ומובחן מגוף הטקסט באופן דומה לפרסום הראשון, ולא ניתן בהכרח למתוח קשר ביניהם לבין התובע 2. בשונה מהפרסום הרביעי, שמו של התובע 2 לא נקשר עם ביצוע עבירות מין או עם אחרים אשר ביצעו עבירות מין וכן לא נאמר כי הוא חסר כל הכשרה לטיפול בבני אדם. לא זו אף זו, הנתבעת מציינת בכתבה כי התובע 2 דוגל במשנה של "מרחבים בטוחים", וטוען כי הוא מעביר חלק מהכנסותיו לתרומות למען טיפול בנשים שנפגעו מינית.

72. בכל האמור לחלקה השני של הכתבה, מצאתי לקבוע כי מדובר בפרסום הנהנה מהגנה מוחלטת ואף חסינות, מאחר והוא מדווח אודות הליך משפטי פומבי, וזאת מכוח ס' 13(7) לחוק. משמעות הגנה זו הינה, כי על המדווח אודות הליך משפטי לעשות זאת תוך דיווח הוגן ונכון אודות ההליך המשפטי (ראה בהרחבה רע"א 3614/97 אבי-יצחק נ' חברת החדשות הישראלית, פ"ד נג(1) 26, 66-67 (23.06.98), בפסקה 14 – 15). נדרש כי הפרסום יהיה הוגן, כזה אשר מביא את עמדתם של שני הצדדים להליך. על הפרסום להיות שלם ומאוזן, גם כאשר הוא עוסק בציטוט כתבי טענות (שם, בפסקה 30).

73. לכתב ההגנה בהליך אשר לפני צורף כתב התביעה שכנגד בהליך נשוא הכתבה, ומצאתי כי התיאור המובא בפרסום אודות אותו הליך המשפטי – תואם את האמור בכתב התביעה שכנגד. תיאור ההליך המשפטי בכתבה הודגש כמדגים את הבעייתיות הקיימת בהיעדר הסדרת תחום הטיפול המיני האלטרנטיבי, בעיה אשר אין חולק – קיימת גם קיימת. נוסף לזאת, בכתבה נכתב כי מדובר בתביעה הזדנית, וכן מובאת בהרחבה גרסתו של התובע 2 בדבר היות טענותיה של אותה פלוגית "עלילת דם", כי התובע 2 מכחיש את טענותיה וכי הוא טוען כי מעולם לא נתבע. לא מצאתי כי תיאור ההליך בכתבה הינו תיאור שאינו מאוזן.

74. הכתבה בכללותה עוסקת בדיווח אודות הליך משפטי אשר ישנה חשיבות כי יובא לידיעת הציבור, באופן המגשים את האינטרס של פומביות הדיון. במובן זה, הנתבעת מדווחת בכתבה אודות אחת ההשלכות הנובעות מאי הסדרת התחום: בחינה משולבת של שני חלקי הפרסום מעלה, כי הנתבעת מתארת את התובע 2 ופועלו, את מעורבותו בהסדרת התחום הפרוץ לשיטתה, ואת עמדתה באשר להתנהלותו של התובע 2, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהליך המשפטי המדווח. אכן, אין מדובר בפרסום ניטרלי לחלוטין, וברור כי יש בו רמיזות אודות עמדתה של הנתבעת באשר לסיכון הגלום בהתנהלות זו ככזה המאפשר פגיעות וניצול מיני, וראה תמונת האילוסטרציה אשר שולבה בכתבה, בה נראה חדר הנחזה כחדר להשכרה, המיועד לפעילות מינית מזדמנת (החדר עירום מלבד מיטה זוגית כמעט לא מצעים, שתי כורסאות נצרים מוצבות בו לצד המיטה ומלפניה –

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 23-01-24673 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

והמשמעות, מתוך הקשר הדברים - ברורה). אולם אף זאת, אין בידי לקבוע כי מדובר בפרסום שאינו הוגן או בלי מאוזן.

75. מכל האמור לעיל מצאתי לקבוע כי הפרסום החמישי הינו פרסום מוגן, כאשר הנתבעת מממשת את זכותה כעיתונאית לדווח לציבור אודות עניין בעל חשיבות ציבורית, באופן המבוסס על מקורות מאומתים ומהימנים, ללא שימוש בטון פוגעני (להבדיל משלילי או ביקורתי), תוך שהיא מדגימה את המסרים המרכזיים שבפרסום באמצעות דיווח אודות הליך משפטי, אשר גם הוא נעשה באופן הוגן ולא בלתי מאוזן. לא מצאתי כי בפרסום זה מתקיים יסוד של היעדר תום לב או אובססיביות מצד הנתבעת (כטענת התובע 2 בחקירתו הנגדית - עמ' 179 ש' 32 לפרו'), לעניין היעדר תום הלב, לא נטען כי לא ניתנה לתובע 2 זכות תגובה במסגרת פרסום זה ואולם יצוין כי טענות ההגנה שלו אשר פורטו בכתבי הטענות שהוגשו מטעמו באותו הליך הובאו בהרחבה. משכך מצאתי לקבוע כי תביעתו של התובע 2 - דינה להידחות.

76. אציין, כי בחקירתו הנגדית לא הצליח התובע 2 להוכיח את טענותיו באשר לחוסר תום ליבה של הנתבעת אלא דווקא דומה, כי עדותו הדגימה אף יותר את היותה של הפרקטיקה בה הוא עוסק כמעורפלת מבחינת גבולות הלגיטימיות שלה ואת הבעייתיות הקיימת בהיעדר הפיקוח אודותיה. התובע 2, אשר מגדיר עצמו כאחד המומחים בארץ בתחום, בעל תוצאות המדברות בעד עצמו, אשר סייע למאות ואולי אלפי אנשים אשר שום טיפול אחר לא עזר להם (עמ' 155 לפרו' ש' 13 - 16), גורס כי הפונים אליו אשר סבלו מטראומה מינית ואלה אשר סבלו מטראומה אשר מקורה בחרם - עוברים את אותו תהליך (עמ' 155 ש' 1 - 6), לשיטתו, החיסיון הקיים בינו לבין לקוחותיו דומה לחיסיון בו היה נוקט אם היה מוסכניק (עמ' 161 ש' 18 - 20), לדעתו, יחסי מין הינם חדירה מלאה של איבר המין או נשיקות (עמ' 169 ש' 12 - 16), ויש קשר בין הגדרת "יחסי מין" כפועל יוצא של מערכת היחסים בין שני הפרטים המעורבים באותה אינטראקציה (עמ' 169 ש' 26 - 31). עוד סבור התובע 2, כי עיון במרשתת הינו מחקר מספק לעניין קביעה כי שיטות טיפול כלשהן הינן "מוכחות" (עמ' 182 ש' 3 - 14). עמדות אלה, בעיני, מטילות צל כבד אודות תפיסת המציאות של התובע 2, בכל האמור למהותו של טיפול בכלל, מהם יחסי מין בפרט ולא כל שכן - מהו טיפול מיני.

77. אוסיף, כי עדותו של התובע 2 לפני היתה מתחמקת ומיתממת. פעמים הציג עצמו כ"מטפל", ופעמים טען כי אינו "מטפל". הוא לקה בזיכרונו באשר להכשרותיו או באשר לפרטים אשר נחזו בעיניו כלא משרתים את עמדותיו. בעיקר מדאיגה עמדתו של התובע 2 לפיה הוא המפקח על עצמו, ממשב את עצמו ובודק את עצמו (עמ' 174 ש' 5 - 7), זאת להבדיל מהתובע 1, אשר לשיטתו, יש מקום לפיקוח חיצוני ובלתי תלוי על פעולותיו שלו. אין זאת אלא כי עדותו של התובע 2 בפני חידדה את נחיצות הפרסום החמישי, ויש בה כדי לחזק את מסקנתי בדבר היות הפרסום החמישי - פרסום מוגן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

78. בכל האמור לטענה לפיה הנתבעת פגעה בפרטיותו של התובע 2 – מצאתי לנכון לדחותה. אין חולק כי הנתבעת פנתה אל גרושתו של התובע 2, ובכך פעלה באופן אשר יש בו כדי לפגוע בפרטיותו בהתאם לס' 1 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981, בכך ששאלה אותה שאלות אודותיו באופן אשר פגע בפרטיותו. ואולם, עיון בתצהירה ובעדותה של הגב' בר לב, גרושתו של התובע 2 מעלה, כי הנתבעת התקשרה אליה כאשר היא מציגה עצמה כעיתונאית, וכי שאלה אותה בעיקר אודות העובדה לפיה התובע 2 שינה את שמו מ"כץ" ל – "כהן צדק". אמנם, הגב' בר לב התרשמה מנימה צינית ומזלזלת של הנתבעת אולם אין בכל כדי להוות פגיעה בפרטיותו של התובע 2. הגב' בר לב ציינה כי הנתבעת לא מסרה לה כל מידע אודות התובע 2 (עמ' 150 ש' 17 לפרו') וכאשר "ניסתה להוציא ממנה כי הוא עבריין מין", אמרה לה הגב' בר לב כי הוא, התובע 2 – אינו כזה (שם, ש' 20 – 21).

79. תצהירה של הגב' בר לב הינו התצהיר היחיד אשר צורף כתמיכה לטענה בדבר פגיעה בפרטיות. כן הוגשה רשימת שאלות אותן שלחה הנתבעת לתובע 2. מצאתי לקבוע כי מעשיה של הנתבעת בכל האמור לפנייתה אל גרושתו של התובע 2 וכן בשליחת השאלות אל התובע 2, נעשו במסגרת תחקיר עיתונאי לגיטימי, העומד בבסיס פרסום עיתונאי ואף מתחייב במסגרת פעולותיה של עיתונאית אחראית. ככאלה, הינן מוגנות מתוקף ס' 18(2)(ב) לחוק הגנת הפרטיות, המעניק הגנה לתחקיר עיתונאי, בהיותו "פגיעה נעשתה בנסיבות שבהן היתה מוטלת על הפוגע חובה חוקית, מוסרית, חברתית או מקצועית לעשותה", כלשון ההגנה בחוק;

"הנה, סעיף 18(2)(ב) מרחיב ביחס לסעיף 15(2) לחוק איסור לשון הרע, ומגן אף על פגיעה בפרטיות שנעשתה מתוך "חובה מקצועית". מדברי הכנסת עולה, כי המונח "חובה מקצועית" נועד על מנת להעניק לעיתונות הגנה מיוחדת."

(דנ"א דיין, בפסקה נח עמ' 816).

80. לטעמי, פעולותיה של הנתבעת הינן פעולות המהוות תחקיר עיתונאי גרידא ולכן פעולות מוגנות. הקביעה לפיה מדובר בפעולות המהוות פגיעה בפרטיות, משמעה סיכול כל תחקיר עיתונאי באשר הוא, מאחר ופניה גלויה אל פרטים אשר לשיטת העיתונאי מחזיקים מידע רלוונטי, לא כל שכן אל נשוא הכתבה עצמו הינה צעד בסיסי ומתבקש, מקום שהוא אינו נעשה באופן בלתי סביר דוגמת הפעלת לחץ או ריבוי פניות. התובע 2 וגרושתו יכלו שלא לשתף פעולה עם שאלותיה של הנתבעת. הנתבעת לא מסרה כל מידע אודות התובע 2, שאלה שאלות ממוקדות ורלוונטיות וכמובן לא הסתירה את זהותה ואת עובדת היותה עיתונאית. נימת הזלזול אותה חוו התובע 2 וגרושתו אולי מיותרת, אולם היא אינה מהווה הפרה של פרטיותו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

לסיכום, מצאתי כי דין תביעתו של התובע 2, על כל רכיביה – להידחות.

81. השלב השלישי – פסיקת הסעד

נוכח העובדה לפיה תביעתם של התובעים 1 ו- 3 התקבלה ביחס לפרסום הרביעי, יש לקבוע את הסעד המתאים בנסיבות המקרה. בהתאם לס' 7א(ב), רשאים התובעים לקבל סעד כספי ללא הוכחת נזק. פסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק בתביעות לשון הרע נתונה לשיקול דעתו, פרי האומדנא, של בית המשפט (**שנהר**, עמ' 748). השיקולים הצריכים לעניין שיעור הפיצוי מפורטים בס' 19 לחוק המהווה רשימה חלקית ביותר של נסיבות רלוונטיות להקלה בסכום הפיצוי, אליה התווספו שיקולים נוספים, בין השאר: נסיבות הפרסום, חומרתו, נמעני הפרסום, היקף תפוצתו והשלכותיו של הפרסום על התובע (ע"א 1726/21 **בכרי נ' מגנאגי**, פסקה 75 לחוות דעתו של השופט א' שטיין (נבו 23.11.2022), רע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקור**, (נבו 12.11.2016) פסקה 32 לחוות דעתה של השופטת א' פרוקצ'יה, ת"א (שלום ת"א) 61925-10-15 **אפלברג נ' שירי** (נבו 7.1.2018)). שיקול נוסף נעוץ במניעי המפרסם ואמונתו הסובייקטיבית באמיתות הפרסום, המהווים שיקולים לקולא (**עניין שרנסקי**, פסקה 55; **שנהר**, בעמ' 762) וכן את עומק ומהימנות התחקיר שנעשה עובר לפרסום (**שנהר**, בעמ' 764). יש מקום לשקול גם את התנהלות הצדדים עובר לפרסום (**עניין שרנסקי**, פסקה 55) וכן התנהלות הצדדים לאחריו (**שנהר**, בעמ' 767). מעבר לכך, בהתאם לסעיף 7 לחוק איסור לשון הרע, חלה על תביעות מכוח חוק זה ההוראה הקבועה בסעיף 65 לפקודת הניקין (**שנהר**, בעמ' 765) המאפשרת לבית המשפט לשלול פיצוי או להפחיתו בהתחשב בהתנהגות הניזוק על פי אמות מידה של שיקולי צדק ואשם מוסרי כאשר התנהגותו הובילה לאשם של הנתבע (ע"א 8684/11 **אלקיים נ' עזבון המנוח ניב יבור**, פסקאות 45-49 (נבו 25.6.2014)). כן נפסק כי:

"הערכת הפיצוי על פי דיני לשון הרע אינה מתמקדת בנזק שנגרם לנפגע בלבד, אלא היא רואה לנגד עיניה גם שיקולים ציבוריים כלליים שיש להגשים במסגרת הסעדים המוענקים, ובהם הגנה על האיזונים הראויים ברמתו של השיח הציבורי, הרתעה וגמול על ביצוע עוולות לשון הרע, והתחשבות בשיקולים מחמירים ומקילים הקשורים הן בפוגע והן בנפגע".

(ענין **שרנסקי**, פסקה 59).

82. בבואי לשקול את שיעור הפיצוי אותו יש לפסוק לתובעים, מצאתי לקחת בחשבון את העובדות הבאות: כשיקולים להגדלת הפיצוי לקחתי בחשבון כי מדובר בפרסום אשר לא בוסס כדבעי על מחקר מעמיק ומהימן, המייחס לתובעים מעורבות בעבירות מין, האשמה חמורה כשלעצמה, באופן אשר יש בו כדי להשליך על מידת המוסריות שלהם, המוניטין שלהם, משלח ידם ומטה לחמם. לקחתי בחשבון את העובדה לפיה הפרסום נעשה במרשתת, באופן בו היקף תפוצתו הפוטנציאלי היה גדול ומשמעותי וכן מצאתי לתת משקל לנימה הפוגענית בה נקטה הנתבעת. כן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

לקחתי בחשבון את הימנעותה של הנתבעת להתנצל, לפרסם הודעה מבהירה או אף להכיר, בפגיעה שאירעה לתובעים כתוצאה מהפרסום.

83. מאידך, בשיקולים הנוטים להפחתת הפיצוי, מצאתי לשים לב כי הפרסום נעשה במסגרת תפקידה של הנתבעת כעיתונאית, אשר האמינה בלב מלא בנחיצותו ובחשיבותו. לקחתי בחשבון כי התובעת 3 הינו תאגיד, אשר הנזק שנגרם לו אינו בר כימות באופן מוחשי בהיעדר ראיה המקיימת קשר סיבתי בין הפרסום לנזק ממוני, וברור כי בהיותה תאגיד לא נגרם לתובעת 3 נזק בדמות עגמת נפש או עלבון (**שנהר**, בעמ' 801 – 802).

84. מצאתי להדגיש, לא ניתן להתעלם מהעובדה לפיה פעולות התובעים 1 ו- 3 נעשו בידיעה שלמה כי מדובר במעשים אשר לא הוסדרו בקוד אתי ממוסד, אלא דווקא בהיעדר הסדרתו הפורמלית של תחום רגיש. התנהלות זו של התובעים 1 ו- 3, בעיבורו של אותו "שטח אפור" מבחינה אופרטיבית, אתית וחוקית מזמנת פולמוס ציבורי אשר צפוי כי יתבצע במסגרת פרסום עיתונאי. הינה כי כן, התובעים 1 ו- 3 נטלו לעצמם במודע את החירות לעסוק באופן שנוי במחלוקת בתחום רגיש ומורכב תוך ידיעה כי התנהלות זו תהא אינה חפה מביקורת ציבורית ומשכך, גם מבחינת שיקולי צדק, יש בכך כדי להשליך על גובה הפיצוי.

85. מכל האמור לעיל, אני קובעת כי על הנתבעות לפצות את התובע 1 בשיעור של 10,000 ₪, ואת התובעת 3 בשיעור של 5000 ₪. מעל לשיקולים הפרטניים, ובמבט נכוחה אודות הזירה הציבורית בה מתקיימים פרסומים ברוח דומה, מצאתי לנכון לקבוע כי נוכח העניין הציבורי המשמעותי הקיים בפרסום אשר מטרתו להזהיר את הציבור מפני הסיכונים הקיימים, גם אליבא הצדדים, בתחום הטיפול המיני האלטרנטיבי, יש לפסוק פיצוי בשיעור שאינו גבוה, על מנת להימנע מ"אפקט מצנן" של פרסומים דומים.

86. באשר לסעד בדמות מחיקת הפרסום, וכן פרסום התנצלות: בהתאם להלכה הפסוקה, כאשר מתקבלת תביעת לשון הרע הכלל הוא שיש להעניק לנפגע סעד של הסרה (ע"א 214/89 **אבינרי נ' שפירא**, פ"ד מג(3) 840 (1989)). בהתאם, ובהיעדר טיעון של הנתבעות בעניין זה, אני מורה לנתבעות להסיר מעמוד הפייסבוק של הנתבעת את הפרסום הרביעי, וזאת תוך 14 יום מהיום.

87. באשר לפרסום התנצלות, לא מצאתי לחייב את הנתבעות לפרסם התנצלות, לטעמי, אין מקום להיזקק לסעד זה בחלוף הזמן, ומקום בו פסק דין זה, על נימוקיו, יתפרסם בעצמו (ראו **ערעור ד"ר**, בעמ' 69; ת"א (מחוזי מר') 20070-09-15 **וינשטיין נ' ג'רבי**, פסקה 88 (נבו 21.6.2018); ע"א (מחוזי חי') 58682-12-20 **האוניברסיטה הפתוחה – הלשכה המשפטית ואח' נ' יצחק**, פסקה 14 (נבו 20.4.2021)).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 24673-01-23 שמש ואח' נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

88. בכל האמור לשאלת ההוצאות, נוכח התוצאה אליה הגעתי, כאשר מרבית תביעתם של התובעים 1 ו- 3 נדחתה וכן נוכח שיעור הפיצוי שנקבע, מצאתי להעמיד את שיעור ההוצאות על סך של 8000 ₪, סכום אותו תשלמנה הנתבעות לכל אחד מהתובעים 1 ו- 3, זאת גם בשים לב להיקף ההליך והתמשכותו, וכן בשים לב לתקנה 153(ג) לתקנות סד"א.

89. מאחר ותביעתו של התובע 2 נדחתה כולה, מצאתי לחייבו בהוצאות הנתבעות בשיעור מתון של 8000 ₪, בהתחשב כי דובר בשתי תביעות שאוחדו, כאשר מרבית ההליך הוקדש לניהול תביעתם של התובעים 1 ו- 3.

90. סוף דבר

הנתבעות ישלמו לתובע 1 סך של 10,000 ₪ בצירוף ריבית שקלית מיום הגשת התביעה, וכן הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך של 8000 ₪, וכן את סכום האגרה ששולמה. הנתבעות ישלמו לתובעת 3 סך כולל של 5000 ₪, בצירוף ריבית שקלית מיום הגשת התביעה, וכן הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 8000 ₪, וכן את סכום האגרה ששולמה. הסכומים ישולמו תוך 30 יום, שאחרת תתווסף להם ריבית פיגורים כחוק. הפרסום הרביעי יוסר מעמוד הפייסבוק של הנתבעת 2, תוך 14 יום.

התובע 2 ישלם לנתבעות הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך של 8000 ₪. הסכום ישולם תוך 30 יום, שאחרת תתווסף לו ריבית פיגורים כחוק.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו תוך 60 יום ממועד המצאת פסק הדין.

ניתן היום, ביי"ח סיוון תשפ"ה, ב-14 יוני 2025, בהעדר הצדדים.

נעמה ניר, רשמת בכירה